Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Februar 1994

HERLUFSHOLM

Kontakt

DANMARKS PÆDAGOGISKE BIBLIOTEK

HERLUFSHOLM

Kontakt

Redaktør: Mads Nielsen
Redaktion: Vagn Andersen
Hans-Jørn Bentzen
Jørgen Hvidtfelt
Nils Aarsø

Foto:
Poul Bentzen
Melchiorsen
Mads Nielsen

Redaktøren **1** Leder
Henrik E. Nyegaard **2** Trolletalen 1994
Bjørn Bindslev **6** Glasperlespillet – kunstgave
Jacob P. Holck **8** Herluf Trolle som salmedigter
Mads Nielsen **13** Interview med Rektor
Tekst og foto **16** Rektorindsættelsen
Rektor orienterer **17** Forældrerepræsentantskab
Ole M. Jung **22** Herlufsholms omgivelser
23 Fra Forældreforeningen
Jens Krogh-Madsen **24** Det er os, der snakker
Ole M. Jung **26** Kontingent for skoleåret 4/95
Christine I. Møller **18** En herlovianer på Hebron Academy
Set og Sket – red.V. Andersen **29** 10.-klasserne i Rom
Peter Bernstorff **31** Klapjagt
Lauritz Jørgensen **32** Vildtaften
A.S. Foghsgaard **33** Trolledagsunderholdning
Mads Nielsen **34** Samtale på Sus
Red. Hvidtfelt **35** Folk og Fæ
39 Elevrådet
Louis Nielsen **40** HAK – Skolens kikkerter
Red. Jacob Normann **41** Idræt og sport
Birgitte Richard Hansen **45** Cabaret – komedien 1993

Udgiver:
Herlufsholm Skole
Bladets formål er at styrke forbindelsen mellem skolen og hjemmet. Dets spalter står åbne for indlæg, som skønnes at være af interesse for hele læserkredsen.
Redaktøren vælges af Pædagogisk råd.
Kontakt udkomer tre gange om året og udleveres gratis til diplene og deres hjem.

Målet nået, når Herlufsholm bliver »overflødig«

Arbejdsformerne i skoleforløbet varierer måske mere fra klassetrin til klassetrin, end forældre ofte erkender, fordi de afpasses efter personlighedsudviklingen. Derfor fungerer evaluering, kommentarer og karakterer også forskelligt som pædagogiske instrumenter på de forskellige klassetrin. Det afspejler sig f.eks. i julevyrd og forældremøder: sammenligner man praksis i de tre gymnasieklasser (som for mange elever er målet for en uddannelse på Herlufsholm), er den mest iøjnefaldende forskel, at julevyrd i 3. g ikke efterfølges af et forældremøde – her går eleverne *alene* til samtale med den enkelte faglærer. (Man *kan* benytte Trolleballet den 14. januar til 3. g-forældrekontakt, selv om det ikke »står på balkortet«.) I 1. og 2. g er et grundmønster for møderne, at der indledes med en halv times fællesoptakt i den enkelte klasse *uden* elevdeltagelse. Derefter uddybes temaer herfra og det udsendte karakterblad i (edb-planlagte!) konsultationer, hvor eleverne opfordres til at deltage.

I 1. g er det første vyrd måske det i hele forløbet, man imødeser med størst spænding: hvordan er overgangen fra grundskolen til gymnasiet forløbet, hvordan er den nye klasse, kammeraterne, det pædagogiske klima og niveauet, lærerne? Et vigtigt særkende ved 1. g-kontakten er, at her får skolen uddybende information fra forældrene, f.eks. om tidligere skoleforhold, afgørende forhold i familien o.m.a., som der måske ikke har været tænkt på ved optagelsen. Fra næste år vil vi have lovhjemmel til at udsende 1. vyrd tidligere – dermed vil vi tidligere kunne yde direkte rådgivning af enkelte elever og hjem, hvor det kan komme på tale at skifte klasse, linje eller lignende.

Vurderingen af den samlede klasse som arbejdsmiljø og som kammeratgruppe vil naturligvis blive mere skitseagtig, jo tidligere den sker.

En sådan orientering tæller da også med vægt i forbindelse med 2. g-møderne. På det trin vil klassens elever have fundet indbyrdes afklaring, og en tone er slået an. Gennem adskillige arbejdsprojekter og fritidsaktiviteter (f.eks. komedien) har den enkelte klasse udviklet sin egen »kultur«. Samtidig er 2. g'erne nu så

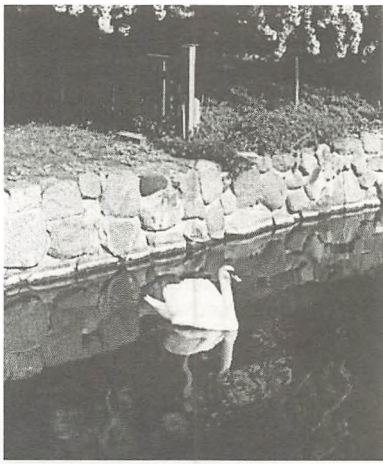

»Den grimme Ælling«?

vant til gymnasiet, at de har fundet (eller bør have fundet) frem til relevante krav og hensigtsmæssige arbejdsformer. Eksamen og valgproblematik presser sig også på allerede efter 2. g.

Ligesom tilfældet er i 1. g, er forældrenes opbakning og interesse afgørende – men gradvist bliver støtten koncentreret om at hjælpe eleven med at udstikke det arbejdsmål, der er realistisk. Derfor er det vigtigt, at elev og forældre sammen mødes med læreren til konsultationssamtalen. I 2. g viser det sig også tydeligere, at det daglige ansvar er elevens eget; det gælder den individuelle indsats og arbej-

det på det fælles projekt: klassens (og i sidste ende Herlufsholms) positive udvikling. Da en del af forældrene, især på en kostskole, naturligvis vil være forhindrede i at deltage i disse møder, kan det være nyttigt allerede i 2. g at tage hul på den typiske 3. g-praksis: elevsamtaler med faglæreren.

Den enkelte elev afklarer i samtale med læreren, hvad vyrdets tal og kommentarer har udtrykt, så man sammen kan aftale den nødvendige strategi for at nå målet. Der indgås en »kontrakt«: eleven har sit voksne ansvar for at erkende situationen og bruge sine evner – læreren hjælper med bl.a. at definere nogle kerneproblemer og de nødvendige metoder samt eventuelle »redningsaktioner«. Viljen, ambitionen, energien er elevens sag, og heldigvis er tidshorisonten i 3. g så overskuelig, at de fleste kan sætte tempoet for de næste fem måneder frem til eksamen.

Fra vores side, forældrenes og lærernes, drejer det sig om at blive overflødige: Under slutspurten med »større skriftlig opgave«, terminsprøver og repetition til eksamen vil 3. g's selvstændige arbejde på en måde (begrænset, heldigvis) have overflødiggjort os. Og når studenterne, godt »skoletrætte«, stormer videre ud i verden, har de forhåbentlig også gjort Herlufsholm »overflødig«.

Redaktøren

Trolletale 14. januar 1994

Henrik E. Nyegaard

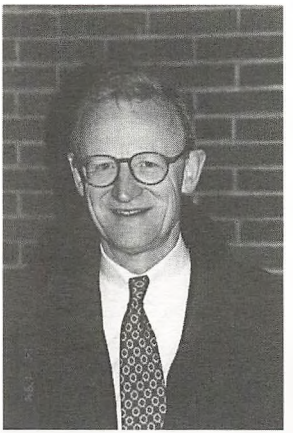

Henrik E. Nyegaard
student '59, civilingeniør
adm. dir. IBM Danmark A/S

Vi er samlet her til morgen på et sted, præget af sine historiske rødder. Her eksisterede Skovkloster i 1100-tallet. Kirken fra år 1200. Skolen blev grundlagt i 1565. Siden har forstander fulgt forstander, rektor fulgt rektor, og diple fulgt diple. Altid på den samme jord, ved den samme å og med en lang række af de samme traditioner.

Vort samfund i dag er karakteriseret ved hyppige forandringer. Og mange mener, at forandringerne fremover vil komme med mindre og mindre intervaller. Medvirkende hertil er informationsteknologien, der vil kendetegne dette århundrede. Lad mig nævne nogle eksempler på den praktiske betydning af denne teknologi.

Under Golf-krigen så vi i samme tv-udsendelse direkte klip fra Bagdad, Kairo, Tel Aviv, Washington og Riyadh. Muliggjort ved satellitter, opsendt og forbundet ved hjælp af informationsteknologi.

Vi rejser overalt i verden og bruger det samme kreditkort, der checkes og valideres mod centralt placerede databaser.

Vi ændrer vores flybillet fra et flyselskab til et andet, fra et tidspunkt til et andet uden at spekulere på afregningen.

Vi ringer til Lusaka midt i Afrika og bliver forbundet lige så hurtigt som ved en opringning til Næstved.

Ingeniøren, der har gjort en opfindelse, checker originaliteten ved hjælp af patentdatabaser.

Krydsermissilet på vej mod Bagdad har på forhånd lagret al geografisk information om det overfløjne terræn.

Amerikanske spekulanters angreb på europæiske valutaer baserer sig på tusinde transaktioner, der foretages så godt som samtidigt.

Japanske computerspil udgør en en stadig større del af den tid, børn anvender til fritidssysler.

Med andre ord: informationsteknologien er en integreret del af vores hverdag, på godt og ondt, og den har gjort verden meget mindre.

En verden, der efter Berlinmurens fald i 1989 ikke er blevet mindre urolig. Hvor vi har borgerkrig i Europa og oplever en europæisk flygtningestrøm, vi ikke troede at skulle se gentaget efter 2. verdenskrigs slutning. Men den europæiske flygtningestrøm og andre flygtningestrømme vil fortsætte, dels på grund af fortsat uro i mange hjørner af verden, dels på grund af de uendelig store økonomiske og sociale forskelle.

De rige industrilande og demokratier i Nord- og Vesteuropa har en levestandard og en frihed, der er markant bedre end den, der eksisterer i de meget store tidligere kommunistiske stater og sovjetiske republikker og i de tidligere europæiske kolonier i Afrika og Asien.

Vi har svært ved at forestille os den nød, der er. At man i Rusland ikke blot er ekstremt fattig, men i mange tilfælde sulter. Det er svært for os i et af verdens få rige lande at begri-

be, hvor privilegerede vi er.

Men de, der tænker på at flygte, ved det, bl.a. fordi der er så let adgang til information. Så vi vil se flygtningestrømmene fra øst og syd fortsætte, medmindre vi er villige til at yde den hjælp, der er nødvendig.

Vi står her over for et stort proplemkompleks, der bliver meget svært at løse, men vi har tidligere haft store folkevandringer, og problemet er derfor i det mindste historisk kendt.

Det gælder derimod ikke to andre af tidens store problemer: Befolkningseksplosionen og ændringerne i miljøet.

Man skønner, at der for 10.000 år siden – dengang vi hovedsagelig levede som jægere og samlere – var omkring 5 millioner mennesker på jorden. Med overgangen til landbrug kunne man brødføde flere, og ved Kristi fødsel var jordens befolkning 100 millioner. Omkring år 1900 var tallet 1,6 milliarder, og det forventes at vokse til 6 milliarder i år 2000 og 10 milliarder i 2050.

Biologisk set er det dødeligheden, der er unormalt lav. Det er den sænkede spædbørnsdødelighed, fraværet af de store epidemier og den industrialiserede landbrugsproduktion, der er forudsætningen for det 20. århundredes voldsomme forøgelse af jordens folketal.

Ifølge den amerikanske økolog, Peter Brussard, skærpes de fleste samfundsproblemer, når befolkningspresset øges. Levestandarden vil blive lavere for alle, efterhånden som jordens befolkning vokser videre. Ødelæggelsen af miljøet vil bliver forværret.

Og miljøet er allerede truet. Hvert år fældes tropisk regnskov, svarende til hele Storbritanniens areal. Latinamerika har mistet 37% af sin oprindelige tropiske regnskov, og Afrika mere end halvdelen. Disse forhold skyldes, at tropisk tømmer er en af den tredje verdens førende eksportartikler.

Et andet miljøproblem er CFC-gasserne, der kom på markedet som en ny superbekvemmelighed. I 1973 begyndte kemikeren

Sherwood Rowland at spekulere på, hvor gasserne fra spraydåserne egentlig forsvinder hen. I dag ved vi, at CFC-gasserne ikke når at blive nedbrudt, førend de når op i stratosfæren, hvor ozonlaget findes, og som de æder sig ind på. I dag har 80 lande og en række internationale virksomheder forpligtet sig til at afvikle brugen af CFC-gasser inden år 2000.

Men der er mange andre miljøproblemer: Forurening som følge af produktion og brug af andre kemikalier, reduktion af dyre- og plantearter, affald og dumpning etc., etc.

Så verden står over for nogle store problemer: Sociale skævheder og etnisk uro, der medfører flygtningestrømme; en uhørt befolkningseksplosion og ødelæggelse af miljøet. Disse problemer må de næste generationer nødvendigvis beskæftige sig med, og det kan kun ske på global basis. Der er en del teknologiske værktøjer til rådighed, men løsningerne vil kræve megen vilje, diplomati, menneskelig forståelse og indsigt.

Ligesom mange andre unge europæere er I, der i dag går på Herlufsholm, blandt de privilegerede, og mange af jer har endvidere i en ung alder set store dele af verden. I er efter min mening veludrustede til at medvirke til løsningen af de problemer, jeg har skitseret. Det vil kræve omfattende videreuddannelse, her og i udlandet, energi og flid, men det vil give stor tilfredsstillelse – større, er jeg overbevist om, end det har givet at medvirke til de sidste 25 års teknologiske fremskridt.

Enhver tid har sine udfordringer. Når vi om lidt defilerer forbi Herluf Trolles og Birgitte Gøyes mindesmærke, kan vi hver især skænke det en ydmyg tanke, om vi vil være i stand til at yde blot tilnærmelsesvis, hvad de gjorde i deres tid. ■

Kunstgave til Herlufsholm

Mads Nielsen

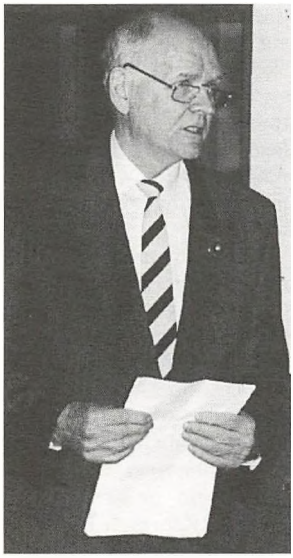

Bjørn Bindslev
Student '41,
arkitekt, dr.techn.

På Trolledag fik skolen overdraget en kunstnerisk vægudsmykning i form af en mosaik i natursten. Brødrene Bjørn og Erling Bindslev, begge gammelherlovianere, har hermed betænkt deres gamle skole på en smuk og for alle diple meget mærkbar måde.

Skolens ledelse, bestyrelsesmedlemmer, lærere og en række forældre samledes i Hylen, hvor man kunne bese kunstværket på dets nye plads – samt fik lejlighed til at hilse på giveren og på kunstneren selv. Harriet Backer, Norge, havde taget turen til Sydsjælland og gav dermed Forstanderen lejlighed til i sin takketale også at hylde kunstneren bag værket, sammen med giveren.

Da Bjørn Bindslev, student fra '41, arkitekt og dr.tekn., i en efterfølgende tale gjorde rede for baggrunden for donationen – og ikke mindst meget åndfuldt uddybede de tankevækkende relationer mellem datasprog og kunst, mellem byggestyring og skole – har Kontakt fået lov at trykke tankerne om »Glasperlespillet«.

»Glasperlespillet«

Erling og jeg havde i 60'erne og 70'erne fornøjelsen at opbygge firmaet CBC Byggeadministration A/S. Vi havde udviklet Danmarks første edb-system for styring af byggesager og gennemførte i disse år en lang række byggesager i Danmark og udlandet. Firmaet voksede i løbet af få år fra et enmandsfirma til et firma med over 100 medarbejdere. Vi havde filialer i England, Norge og Holland og opgaver i Mellemøsten og Afrika.

Hovedkontoret lå i Kokkedal nord for København, og det var til denne bygning, den norske kunstnerinde, Harriet Backer, udførte den store mosaik, som nu hænger på vores gamle skole. Jeg vil i den anledning sige nogle få ord om Harriet Backers billede og om baggrunden for, at Erling og jeg syntes, at det burde finde en endelig plads på Herlufsholm.

Den tyske forfatter og nobelprismodtager, *Hermann Hesse,* udgav i 1943 bogen »Das Glasperlenspiel« – glasperlespillet. Den handler om en verden 200 år efter vor tid. Der er født et nyt menneskeideal. den journalistiske tidsalder er forbi. Karriere, berømmelse og penge lokker ikke mere, siger den svenske forfatter, *Peter Nilson.*

Samtidig sker der noget med videnskaben. Et nyt formelsprog vokser frem. Det er i slægt med matematikken, men er snarere en avanceret nodeskrift, et datasprog, en musikalsk stenografi. Det kan anvendes til beskrivelser af historien, naturen og al slags menneskelig erfaring. Kundskabens splittede verden føjes sammen. Så opstår »glasperlespillet«: summen af alle videnskaber og al åndelig ud-

vikling gennem tidsaldrene.

Jeg ser Harriet Backers billede som et »glasperlespil«. Et sindbillede. Ikke blot et billede af kosmos, hvori vor egen jord er mindre end et støvfnug. Men også et billede af menneskets fornemste aktivitet: at bygge. Hvis man studerer billedet på nært hold, da ser man, at det er opbygget af ganske små sten eller glasstykker. De er fundet af kunstneriden i de norske fjelde, ved kysten, på Svalbard, på Bjørneøen, på Grønland og mange andre steder. Måske er nogen kommet til os fra fjerne stjernetåger. Derefter hjembragt og omhyggeligt tilhugget og anbragt på plads i henhold til en kunstnerisk ide.

Harriet Backers mosaik kan ses som et billede på det mønster, det *paradigme,* vi arbejdede efter. Det datasprog eller glasperlespil, hvormed vi beskrev en bygnings helhed og enkelte dele. Det blev derfor til stor inspiration i arbejdet. Men også en påmindelse om, hvor lille vor planet er i det store univers. At vi er en del af en større helhed. At hver del kun har betydning i relation til alle andre dele. At hvis der falder en sten ud af helheden, så bliver der også en tom plads. Og at derfor hver enkelt sten i sandhed er en perle, som man skal tage vare på.

Alt dette og meget mere kan udlæses af Harriet Backes billede. Og det er med tanke herpå, at Erling og jeg har villet skænke det til skolen. Til inspiration for vore unge, til glæde for alle kommende slægter. ■

Brødrene Bindslev og kunstneren Harriet Backer sammen med Forstanderen ved den store mosaik – sort / hvidt foto yder desværre langtfra værket retfærdighed.

Herluf Trolle som salmedigter

Jacob P. Holck

Jacob P. Holck, student fra Herlufsholm 1990, begyndte umiddelbart efter militærtjenesten på danskstudiet ved KU. Som et af sine første projekter skrev Jacob en opgave om Herluf Trolle, Tycho Brahe og Leonora Christine som salmedigtere. Kontakt har fået lov at trykke udsnit, idet skildringen af Herluf Trolle og hans tidsbaggrund sikkert giver en del af vore læsere ny viden om Herlufsholms stifter – som pædagogisk salmedigter. Opgaven kan samtidig illustrere forholdet mellem arbejdet på gymnasie- og universitetsniveau.

Den store omvæltning

En aften i året 1517 slog en augustinermunk en seddel op på døren til slotskirken i Wittenberg. Sedlen var affattet på latin og rummede 95 teser om kirkens afladshandel og andre former for magtmisbrug. Munken var Martin Luther, og hans teser dannede grundlaget for en af de største religiøse og politiske omvæltninger nogensinde – reformationen.

Luthers hovedtanke var, at det helt og holdent både syndige og uretfærdige menneske ikke kan frelses ved sine egne gerninger, men kun ved Guds nåde. Det behøver blot at tage imod nåden ved troen alene (på lat.: Sola fide). Afladshandel blev derfor overflødig, og alle sakramenterne kunne afskaffes, undtagen dåben og nadveren, som var nødvendige ifølge Bibelen (Luthers tolkning).

Det almindelige præstedømme, tanken om, at alle kristne var født til at forkynde Guds lære, var en anden af Luthers ideer.

Den romerske kirke tog Luthers kritik ilde op, og i april 1521 blev han som kætter ekskommunikeret. Det, som Luther havde gjort, var at påpege kirkens forfalskning af Bibelen. Han havde tolket Paulus' ord i indledningen til Romerbrevet på sin facon og egentlig kun taget fat på reformer, som tidligere systemkritikere havde påbegyndt. En sådan, Jan Hus, blev 1415 af kirken brændt på bålet.

Luthers lære blev hurtigt udbredt pga. bogtrykkunsten (Gutenberg, 1399 -1468). Han fik hurtigt mange tilhængere, heriblandt systematikeren Jean Calvin, renæssancehumanisten Erasmus af Rotterdam og den græskkyndige Philipp Melanchton. Sidstnævnte var reformationsbevægelsens leder nr. 2, og det var ham, der skulle betyde mest for etableringen af den nye kirkeordning i Danmark efter vores reformation 1536.

Af lutheranismen udsprang mange forskellige beslægtede retninger. Calvin og Melanchton lagde navn til henholdsvis calvinisme og philippisme. Calvin beskæftigede sig næsten udelukkende med en systematisk totalfremstilling af den kristne lære, en bestemt regelbundet form til den nye kirke. Melanchton ønskede mest at forene alle former for protestantisme til en blandingsform. Luther selv lagde stor vægt på ordets frie forkyndelse og sakramenternes frie forvaltning. Intet måtte hindre Guds ord. Bibelen måtte derfor oversættes til folks modersmål og brugen af latinen i gudstjenesten indskrænkes for til sidst at afskaffes helt. Luthers egen oversættelse af hele Bibelen udkom 1534 og var oversat fra hebræisk, kaldæisk og græsk til tysk. Kritikerne anså den for dårlig. Luther havde i sit forsøg på at være folkelig digtet for meget til grundteksten.

Luthers syn på livet i »kald og stand« ligner til forveksling Erasmus'. Man må give kejseren,

hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er. Denne læresætning har Erasmus og Luther lånt fra Det ny Testamente (Matthæus 22.21). Tanken var, at Gud havde givet en et hverv, hvori man skulle dygtiggøre sig for på den måde hverken at forsømme Gud eller verden. Adelsfeudalismen blev således styrket med lutherdommens indtog, da adelen jo var »indsat af Gud«.

Danmark havde i løbet af 1500-tallet udviklet sig til en krisefyldt krudttønde, der eksploderede 1534 med borgerkrigen – Grevens Fejde (grev Christoffer af Oldenburg ca. 1504-66). Den i Sønderborg fangne Christian II og den unge hertug Christian af Slesvig og Holsten kæmpede hårdt om magten, og sidstnævnte sejrede.

Christian III blev den konge, som skulle fjerne de sidste hindringer for reformationen. Men der måtte altså blodige kampe til, inden det kom så vidt.

En af årsagerne til striden var rigsrådets tvivl om valget af en ny konge efter Frederik I (død 10/4 1533). Der var splid mellem gammelkatolikker, reformkatolikker og protestanter. Man enedes dog om at danne en foreløbig adelsrepublik. Denne rådsbeslutning medførte sammen med tidens ubehageligheder (pest, korruption, dommedagsangst m.m.), at lutherdommen hurtigt faldt i god jord. Folket var bange for adelens herredømme.

I løbet af 1520'erne modtog danskerne en strøm af lutherske skrifter af polemisk, opbyggelig og politisk-pædagogisk art (fx katekismer). Det meste af denne litteratur kom fra protestantismens Mekka – universitetet i Wittenberg (grundlagt 1502). Mange danske reformatorer modtog her undervisning. Her erstattedes katolicismen med Luthers lære.

Hans Tausen (1494-1561), Peder Palladius (1503-60) og Niels Hemmingsen (1513-1600) var blandt de kendte reformatorer i Danmark. De studerede alle i Wittenberg.

Hans Tausen angreb den feudale samfundsform. En ny kirkeorganisation og kirkelære skulle indføres. Skriftet »Et ynkeligt Klagemaal« (1528) er en Kristusprædiken, hvori Tausen bebrejder verdens vasaller, at de har svigtet Herren.

Peder Palladius lader sin bondefornuft komme til udtryk i den moraliserende og disciplinerende »Visitatsbog« (o. 1543). Akademikeren Niels Hemmingsen formaner på lignende måde i sin »Postilla« (1547).

I Wittenberg studerede

Herluf Trolles eget bibliotek, et halvt hundrede bind, er en uerstattelig sjælden bogskat. Den opbevares under de armerede hvælvinger i godsarkivets brandsikrede rum.

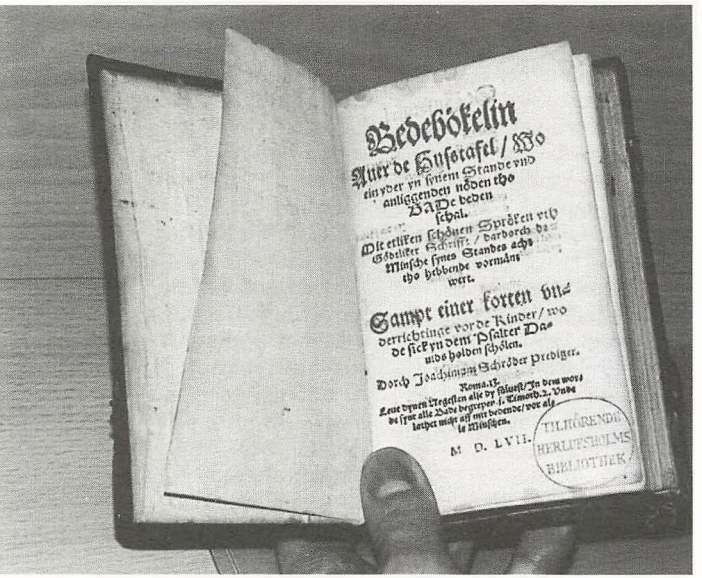

Birgitte Gøyes personlige bønnebog er blandt bogsamlingens perler.

også adelsmanden Herluf Trolle.

Ånden fra Wittenberg

Herluf Trolle blev født 14/1 1516, formentlig på Lillø i Skåne. Moderen var Kirsten Herlufsdatter Skave (død 18/9 1534). Faderen var Jacob Trolle til Lillø og Knabstrup (1475-1546). År 1535 gik Herluf Trolle stadig i Vor Frue Skole i København, men 1536-37 studerede han politik, historie og filosofi i Wittenberg, hvor han især sluttede sig til Melanchton. Det var også i Wittenberg, at Trolle blev gode venner med Peder Palladius og Niels Hemmingsen. Sidstnævnte skrev endda Herluf Trolles ligprædiken, hvori han lader denne give udtryk for adelens forpligtelser over for fædrelandet.

Efter hjemkomsten til Danmark (1537) vedblev Herluf Trolle at stå i forbindelse med både Palladius, Hemmingsen og Melanchton. Herluf Trolle læste en tid ved Københavns Universitet, tjente så som hofsinde og kom 1557 i rigsrådet. I 1560 fandt et mageskifte sted mellem den nye protestantiske konge, Frederik II, og Herluf Trolle. Herluf Trolle fik, sammen med sin kone, Birgitte Gøje (1511-74), skøde på en del af det sekulariserede Skovkloster (Herlufsholm), og Frederik II fik Hillerødsholm (Frederiksborg) m.m.

Ved reformationen var den katolske kirkes gods blevet konfiskeret af staten, og mageskifter mellem kronen og adelen og mellem adelsfamilierne indbyrdes blev en normal skik i tiden derefter. Enhver ønskede at samle og hytte sit gods.

1559 var Herluf Trolle blevet admiral, og 1561-62 var han lensmand på Københavns Slot. I syvårskrigen med Sverige (1563-70) førte Trolle flåden, men blev såret i søslaget ved Femern 4/6 1565 og døde 25/6 1565 af sine sår i København. Inden Herluf Trolles fatale dag i året 1565 nåede Birgitte Gøje og han den 23/5 1565 at bestemme, at Herlufsholm skulle indrettes til skole og hjem for adelige og ikke adelige børn. Stiftelsesbrevet blev skrevet 1/6 1565.

Herluf Trolle samlede og afskrev historiske aktstykker. Han var også blevet præget af ånden fra Wittenberg og skrev bønner og salmer. Man ved, han oversatte Te Deum til brug på Herlufsholm Skole, men der hersker stor tvivl om denne oversættelses udseende. I »Sangbog for Herlufsholm Skole« (1981) findes trykt to formodentlig moderniserede udgaver af Te Deum. Nr. 308 synes at ligge tættere på Herluf Trolles egen tid end nr. 309, der bærer

præg af en langt senere salmetradition (1800-1900).

Hans Thomissøns »Den danske Psalmebog« (1569) var, ligesom Christian III's »Biblia« (1550), et hovedværk i reformationens bølge af litteratur i Danmark.

Hans Thomissøn (1532-73) brød sig ikke meget om latin i danske kirker. Han lagde stor vægt på den danske menighedsaktiviserende salme.

Herluf Trolle har i hvert fald skrevet to af salmerne i Thomissøns salmebog. Salme nr. 257 i afsnittet »Om Bøn og Tacksigelse« er en meget vellignende version af den 31. Davidssalme, som findes i Det gamle Testamente.

Luthers tanke om det almindelige præstedømme udgjorde grundlaget for dannelsen af *menigheden* og *menighedsbevidstheden.* Salmerne var menighedens anråbelse og bøn.

I salmerne forekommer ofte et »jeg« eller »vi« som fortæller. »Du«'et i salmerne er som regel Gud, Herren, Jesus osv. Jeget i salme 257 er således ikke bare Herluf Trolle, men også hele menigheden. Eftersom salmen er en kopi af en Davidssalme, er det tænkeligt, at Herluf Trolle i den identificerer sig selv med David – med dennes sindstilstand, underlegne position i forholdet til Gud osv.

Herluf Trolles salme er hverken arsis- eller stavelsestællende. Måske har han forsøgt at skabe teksten over en særlig melodi, hvilket var tilfældet i mange af reformationstidens salmer. Typisk er, at reformatorerne anså salmens indhold for mere væsentlig end formen.

Formløs er salme 257 dog ikke. Herluf Trolle har forsøgt sig med enderim. Disse er ikke alle lige gode og kan kaldes *halvrim.* Rim fremhæver ofte digtets rytme, understreger sammenhæng mellem verslinierne og giver strofen den naturlige slutningspointering. Digtet blive måske lidt sjovere at læse.

Herluf Trolle anvender en særlig form for logik i sin salme. Jeget fremhæver først nogle af Guds velgerninger og konkluderer så, at de *er* grunden til jegets tro. Salmen får, synes jeg, karakter af en lille didaktisk fortælling om Guds forsyn.

Teksten er udformet som en monolog – menighedens bøn og takketale til Herren. Gud fremstilles som dommeren, der straffer de falske og ugudelige mennesker. Den, der også i modgang stoler blindt på Herren, vil blive belønnet.

Jeget fremhæver Guds mirakler og vidundere, herunder Jesu korsfæstelse (l. 15). Herluf Trolle får ved hjælp af sin særlige billedbrug givet salmen en lidenskabelig, indtræn-

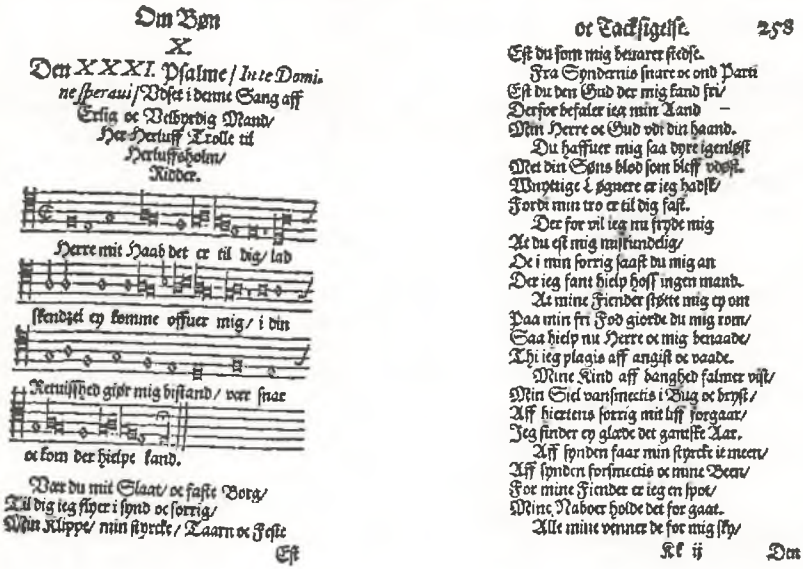

Om Bøn
X.
Den XXXI. Psalme / In te Domi-
ne speraui / Vdset i denne Sang aff
Erlig oc Velbyrdig Mand /
Her Herluff Trolle til
Herluffsholm /
Ridder.

Herre mit Haab det er til dig / lad
skendzel ey komme offuer mig / i din
Retuisshed giør mig bistand / vær snar
oc kom der hielpe kand.

Vær du mit Slaat / oc faste Borg /
Til dig ieg flyer i synd oc sorrig /
Min Klippe / min styrcke / Taarn oc Feste
Est

oc Tacksigelse. 258
Est du som mig beuarer stedse.
Fra Syndernis snare oc ond Parti
Est du den Gud der mig kand fri /
Derfor befaler ieg min Aand –
Min Herre oc Gud vdi din haand.
Du haffuer mig saa dyre igenløst
Met din Søns blod som bleff vdøst.
Wnyttige Løgnere er ieg hadsk /
Fordi min tro er til dig fast.
Der for vil ieg nu fryde mig
At du est mig miskundelig /
Oc i min sorrig saast du mig an
Der ieg fant hielp hoss ingen mand.
At mine Fiender støtte mig ey om
Paa min fri Fod giorde du mig rom /
Saa hielp nu Herre oc mig benaade /
Thi ieg plagis aff angist oc vaade.
Mine Kind aff banghed falmer vist /
Min Siel vansmectis i Bug oc bryst /
Aff hiertens sorrig mit liff forgaar /
Jeg finder ey glæde det gantske Aar.
Aff synden faar min styrcke it meen /
Aff synden forsmectis oc mine Been /
For mine Fiender er ieg en spot /
Mine Naboer holde det for gaat.
Alle mine venner de for mig sky /
Kk ij Den

HT's salme, trykt i Hans Thomissøns Psalmebog.

gende og indprentende effekt. Således synes salmen at afspejle en stor kærlighed til Gud.

Herluf Trolle har brugt både *troper* og *figurer* i sin salme, bl.a. kan nævnes *sammenligningen* (comparatio), som kan findes enkelte steder i salmen, og flere *metaforer* – Gud er en klippe, en borg osv.

Digteren bruger karakteriserende tilføjelser som udtrykket »falske tunger«.

Og man finder i salmen flere eksempler på *synekdoke* – delen repræsenterer helheden: i l. 53 er de »Løgnagtige Munde« fx synonym for løgnerne/de ugudelige. *Hyperbler* kan også findes i salmen: Fjenderne tørster ligefrem efter jegets blod i l. 42.

Blandt de mange figurer i Herluf Trolles salme kan man naturligvis også finde *udråbet* (exclamatio) i l. 55.

Men af alle figurerne i salmen er *den varierede ordgentagelse* den mest dominerende.

Med sin brug af gentagelsen søger Herluf Trolle at sikre sig, at menigheden forstår salmens budskab rigtigt. Jeg mener, at salme 257 i den forstand er meget pædagogisk i sin form. En mere uortodoks lutheraner ville måske i den forbindelse pege på, at Herluf Trolles pædagogik og særlige logik får salmen til at blive temmelig indoktrinerende.

Det er dette belærende sprog, denne skolemesteragtige stil, der giver Davidssalmen det umiskendelige reformationspræg. Salmen er en trussel om bål og brand til de onde, fx i l. 52-53: »For Guds dom / oc til Helffuede gaa / løgnagtige Munde skulle stoppis til«. De troende får løfter om Guds milde forsyn

■

»... det er ikke en énmandsstyret sporvogn!«

Mads Nielsen

Klaus Eusebius Jakobsen har tømt den store flyttevogn og er ved at indrette sig. Diple og medarbejdere på skolen har allerede forvisset sig om, at et vigtigt mønster for vores nye »Heis« (betyder »den første«) ligger i begreberne: se, lytte og lære – handle.

Men da handling i dette tilfælde i høj grad indbefatter det *at tale* og at *samtale,* har Kontakt ønsket at dele indtrykket af det åndelige flyttelæs med læserne: hvilket tankegods, hvilke holdninger og følelser vil komme til at præge fremtiden på Herlufsholm?

For det er jo en leder, en Heis, der taler – og ingen skal tage fejl af, at netop på en kostskole er lederen af altafgørende betydning for at udstikke kompasretning, sætte tempo, vælge vejen og midlerne og danne formationerne.

Lederen og sparringspartnerne

Da Klaus Jakobsen udstråler munter åbenhed, indbyder han ofte »Deres udsendte« til kollegiale provokationer, så jeg skyder løs:

– *Er du som leder mest administratoren bag edb-skærmen, økonomen, superpedellen eller den sociale kransekagefigur – eller har du en helt anden opfattelse af rektorjobbet?*

– De roller kender jeg godt, og jeg prøver at skabe afstand til dem, så at jeg ikke falder i den ene eller den anden grøft, selv om de *også* skal spilles undertiden. Min indfaldsvinkel er, at en rektor skal *vide* – næsten alt. På en skole betyder det at holde sig orienteret om både stort og småt, hvad man jo netop ikke kan, hvis man er faldet i en grøft.

Et særligt vigtigt forhold for lederen er efter min mening, at han har folk omkring sig, som han føler sig tryg ved, og som kan indgå i samtalen i en dialog. Jeg kender mig selv så godt, at jeg ved, jeg har brug for sparringspartnere, når mine informationer skal omsættes i vurderinger – folk, som har egne synspunkter. Det er ikke udtryk for ansvarsforflygtigelse, for selvfølgelig har lederen ansvaret for at tage beslutningerne. Men da *det* falder mig let, og da jeg ikke ser en skole som en énmandsstyret sporvogn, tror jeg, at etablering af inspektorgruppen åbner gode muligheder for at navigere effektivt og kvalificeret.

– Hvem er denne inspektorgruppe?

– Ja, grundskolen har efter loven nu en afdelingsinspektør, Jan Jensen, som oven i købet er en af vore mest erfarne kostskolelærere. Gymnasiereformen har medført, at der er indført en økonomiinspektor. På den post fungerer fra årsskiftet Jørgen Hvidtfelt. Og Normann Jørgensen er som administrativ inspektor blevet afløst af Krogh-Madsen. Det er vigtigt, at gruppen ikke handler bag lukkede døre; men det skal være muligt engang imellem at lukke døren og koncentrere sig om styringen – på kort sigt og på langt sigt.

Samtidig ønsker jeg at bevare den uformelle mødeform fra Normanns tid, hvor inspektionskontoret blev mødested for alle – også rektor – ved skoledagens begyndelse.

Respekt eller frygt

– Du er jo også leder for diplene. Blandt vore forældre træffer vi ikke helt sjældent en fader, som afleverer den velmente instruks: »Stik ham bare et par flade, hvis det bliver nødvendigt!«. Hvordan opfatter du det?

– Essensen i det er vel, at regler er nødvendige, og brud på regler må have konsekvenser. *Men* – straf skal aldrig blive et styringsredskab. Så blander man frygt med respekt. Før jul havde jeg en tankevækkende oplevelse efter et alle-kald til klasserne. Fra rektorkontoret havde jeg henvendt mig til klasserne over højttalerne med et: »Det er Klaus ...« – og en af kollegerne refererede efter timen, at en dreng i hans klasse spontant havde reageret ved at sige: »Klaus ... ! Man kan da ikke have respekt for en rektor, der kalder sig selv Klaus!« Den dreng har efter min mening umodent blandet begrebet respekt med frygt. Han refererer til noget formelt, en titel og en tiltaleform. »Klaus« bliver af eleven fortolket som en uformel leflen for eleverne; noget, der ligger mig meget fjernt. Men hvis man ikke kan skabe respekt om sin person og sin stilling gennem noget dybereliggende, kan den ikke bruges til noget – slet ikke noget fælles, en samhørighed om værdier, der forudsætter ånd og kultur.

Én gang lærer – altid lærer

Her bliver det tid til eftertanke – og til uddybende snak om, hvad der satte Klaus Jakobsen selv på sporet af lærergerningen. Det var nok en række impulser: barndomshjemmet med en fader som skoleinspektør, et let og ret lykkeligt gymnasieforløb – men primært, forklarer Heis, herlige oplevelser af det at undervise under en periode som vikar.

– Det at undervise viste sig at være skægt. Og det påfølgende universitetsstudium af historie og samfundsfag blev også i usædvanlig grad formålsrettet mod anvendelsen i gymnasieskolen. Faktisk har jeg været så glad for at undervise, at en periode med arbejdsløshed efter embedseksamen har gjort uudsletteligt indtryk på mig. Følelsen af at være overflødig kan jeg faktisk genkalde mig selv i dag – og den er en del af baggrunden for, at jeg aldrig helt har sluppet katederpositionen og det at passe en klasse. Det kan stadig fremkalde nogle af skolelivets gyldne stunder – selv om forberedelsesarbejdet sandelig ikke bliver lettere med rektorjobbet ved siden af.

Jo færre klasser og jo færre timer man har, desto mere føler man undervisningstiden som værdifuld – en udfordring, hvor tingene *skal* lykkes! Men så falder jeg desværre nok for fristelsen til at *tale* for meget selv. Og det værdifulde i mine fag, historie og samfundsfag, er jo netop, at de kun lykkes helt i dialogform.

– Og hvad er så dit eget middel mod dine pædagogiske enetaler?

– En af de ting, jeg har haft stort udbytte af, er dramatiseringer af historiestoffet – tag Jaltakonferencen f.eks. Det stof kan en klasse opleve og forstå ved selv at indleve sig i Stalins, Churchills og Roosevelts standpunkter – og derpå direkte gennemspille nogle af forløbene. Og materialerne er tilgængelige i form af dokumenter, radioudsendelser o.l.

Gymnasisreformens muligheder på Herlufsholm

Her »afspores« samtalen gennem en ivrig udveksling af pædagogerfaringer – og mere generelle betragtninger over skolelivet i dagens Danmark. Da jeg beder Klaus Jakobsen relatere dette til Herlufsholms konkrete hverdag, giver han følgende bud:

– For gymnasieskolen er det en meget uheldig udvikling, at amt og stat er blevet to områder, således at kronerne ikke følger pædagogikken. Dermed skabes mulighed for, at bevillinger varierer alt for meget fra amt til amt – og den centrale styring, som statens tilsyn med det pædagogiske skulle garan-

tere, den er efterhånden blevet så svag, at det ikke kan sikre ensartede betingelser for studenter fra forskellige amter. Elevernes retssikkerhed er på den måde truet.

Gymnasiereformen opfatter jeg dermod som fin, og jeg mener, at vi her på Herlufsholm i fremtiden bør bruge dens muligheder for valg meget bedre. Ikke mindst med henblik på elever fra udenlandske skoler vil det være naturligt at tilbyde mindre hold i fremmedsprog og skabe mulighed for at differentiere, så der f.eks. i engelsk kunne undervises med specielt sigte på et hold i »Super-Ligaen«. Også italiensk og spansk på små hold burde kunne tilbydes. Med mindre holdstørrelser og klassekvotienter burde der også kunne blive plads til matematik på højniveau for sproglige.

– Men her taler jeg naturligvis pædagogik, ikke økonomi (lang tænkepause!).

Motiveret for kostskole

– Kunne du tænke dig at sende dine egne børn på kostskole?

– Mhøh, ... næh ... men, helt ærligt: det er en helt egoistisk afgørelse, for jeg kunne nok ikke tænke mig at undvære dem. Og hvis et af mine børn *selv* stærkt ønskede at prøve kostskolen, ville jeg bøje mig, fordi det er chancen for en enestående oplevelse for unge i dag. Der kan i dag være en masse andre tvingende grunde til at vælge kostskolen, arbejdsforhold, geografi, familieforhold osv., men jeg synes helt fundamentalt, at man skal vælge kostskoleformen i de tilfælde, hvor barnet *selv* er motiveret.

– Hvor tidligt skal det så ske? Fra 6. klasse?

– Det vil jeg nok kun sige rask ja til som kostskolemand, det giver os de bedste muligheder som lærere. Men som forældre ville jeg nok vente til 8. klasse.

– I opdragelse spiller vejledning fra ældre eller voksne en helt central rolle, efter manges mening også i form af »rolemodels«. Hvilke muligheder ser du for det på kostskolen?

– Her spiller kostlærerne og præfekterne en afgørende rolle. Og da voksenkontakt er et stort behov for børn og unge, vil jeg prioritere små sovesalsenheder højt. Jeg har langt større tro på, at vejledning og justering vil blive noget positivt – ja, til den stimulation til selvstændighed, som unge har brug for, hvis miljøet præges af flere voksne. Præfekter *kan* gøre jobbet.

– Det lyder, som om du har lyst til at afskaffe præfektsystemet?

– Jeg ser snarere præfektsystemet som del af en »lederudvikling« og håber derfor, at vi kan fortsætte med at forbedre udvælgelsesproceduren. Hvis alle vore elever i gymnasiet gennemgik et grundkursus i samarbejde og ledelsesproblemer – gerne baseret på kursusfag som psykologi, socialpsykologi og personaleledelse – så kunne både de selv og skolen afklare, om de var de rette aspiranter til at tage ansvar som præfekter. Og den grundviden, et sådant kursus kunne give, ville alle have glæde af – oven i købet få et diplom på! I den form er det helt legitimt at bruge kostskolesamfundets udfordringer til at etablere en lederudvikling.

– Hvis en prækt kan være »for ung« – kan en sovesalslærer så blive »for gammel«?

– Ikke, hvis man tænker i aldersgrænser og åremålsansættelse! Det er personligheden, der tæller. Og selvfølgelig skal man kunne samarbejde og konsekvent følge samme retningslinjer, men i øvrigt lægger jeg stor vægt på, at den enkelte medarbejder får gode opgaver – dvs. at kostinspektion ikke kun er et portner- eller administrationsjob, men virkelig levner *råderum* for de talenter, den enkelte har.

Opdragelse til personlighed

– Hvilke karaktertræk sigter du helst mod at udvikle

REKTORINDSÆTTELSEN

Rektorindsættelsen fredag den 5. november blev en festlig markering af de positive forventninger, Klaus E. Jakobsen bliver mødt med. I Helenhallen samledes alle elever, lærere og øvrige medarbejdere med indbudte gæster og en række forældrerepræsentanter efter dagens anden time.

Programmet omfattede fællessang (med Gnisten ved flyglet, naturligvis), taler og tre numre med skolekoret, som for første gang optrådte under ledelse af Suzanne Strange.

Hovedtalere var naturligvis Forstanderen og Klaus E. Jakobsen, men desuden talte undervisningsdirektør Uffe Gravers Petersen, formand for Pædagogisk Råd, Nils Aarsø, og elevrådets formand, Christoffer Bach (assisteret af en blomsterbærer med en flot buket meget langstilkede røde roser).

De mange indbudte gæster, hvoraf mange kom langvejsfra, overrakte gaver og styrkede sig ved køkkenets buffet i festsalen. Her talte bl.a. redaktør Dorph-Petersen, æresmedlem af Herlovianersamfundet, som benyttede lejligheden til at instruere »Heis« i herlovianerhurraernes ritualer. Blandt de øvrige gæster sås private gymnasiers rektorer, kostskolekolleger og skolefolk fra lokalsamfundet.

Der blev også tid til en familieopstilling foran det bugnende gavebord.

hos eleverne? Målsætningen i »En skole for livet« indbefatter jo en hel række idealer som selvrespekt, tolerance, ansvar, selvstændighed osv.

– Lad mig være ganske konkret på dette felt: For tiden synes der at være en udbredt opfattelse blandt diplene af, at den, der snyder »systemet«, er en helt. Lykkes det, er man en helt – bliver man fanget og afsløret, er man også en helt, fordi man gjorde forsøget! Der findes utallige afarter af denne sport, lige fra at snyde fra en time til at skrive en historieopgave af. På den baggrund vil jeg fremhæve egenskaber som ærlighed og ansvarlighed – og den samlede pædagogiske stab vil naturligvis prøve at overbevise diplene om, at en heltestatus, vundet på den måde i forhold til »systemet«, er en helt nytteløs forberedelse til livet senere: ingen respekterer en snyder i samfundet! Jeg er sikker på, at jeg har forældrenes stærke opbakning til en ændring af den nu rådende indstilling hos diplene i disse forhold.

Selvstændighed er jo afspejlet i mange af de nære forhold: det at rydde op efter sig, at servere for sig selv eller sine bordkammerater i spisesalen i stedet for at blive vartet op af damerne i spisesalen osv.

– *Er det ikke mere et spørgsmål om den praktiske afvikling af måltiderne?*

– Jo, men de to ting hænger efter min mening sammen. Jeg mener ikke generelt, at Herlufsholms elever virker forkælede, men netop spisesalene tvinger os til at lade maden servere af »tjenende ånder«. Det ville fremelske en anden og bedre holdning, hvis vi i én spisesal mere kunne involvere diplene mere i det praktiske.

Med sigte på fremtiden

– *Skolen har også taget skridt til optagelse af dagelever i grundskolen. Er det et betydningsfuldt signal for en fremtidig udvikling?*

– Jeg håber, det bliver en betydningsfuld forøgelse af elevskaren, også kvalitativt, ligesom dagelever har været gode elever i gymnasiet. Da Herlufsholm jo altid har haft en tendens til at danne en enklave i lokalsamfundet, har jeg med glæde noteret, at Næstveds borgmester, Henning Jensen, under et møde, vi havde for nylig, udtrykte sig meget positivt om grundskolens åbning og præparandklassen.

Netop hos os har vi da også mulighed for at skabe sammenhæng i skoleforløbet, hvis vi vel at mærke mellem grundskolen og gymnasiet kan etablere den tilstrækkelige kommunikation, som er en forudsætning.

Disse planer drejer sig jo i øvrigt kun om 5-6 elever i hver klasse, for målet skal stadig være at bevare og udvikle Herlufsholm som kostskole!

❦

Det siges, at en jonglør skal have et fikspunkt, hvis han skal holde sine bolde flyvende og selv undgå at tabe balancen. Faggruppesamtaler, pædagogisk udviklingsarbejde, samarbejde med elev- og lærerråd, forældrekontakter, repræsentantskab, bestyrelse – you name it – utrolig mange bolde, der skal holdes i luften på én gang af en ny rektor, som samtidig skal gå balancegang mellem fortid og fremtid. Men fikspunktet har han altså: at bevare og udvikle Herlufsholm som kostskole. ■

Rektorboligen på Herlufsholm i Jørgen Brendekildes streg.

Rektor orienterer

Forældre-repræsentant-skabet

Det er med stor tilfredshed, vi kan notere, at samarbejdet mellem skolen og forældrene er kommet ind i en meget positiv udvikling. Jeg har siden september holdt er par møder med forældrerepræsentanterne og sidst den 11. december forelagt forældrerepræsentanterne et forslag til kommissorium, som efter en kort og konstruktiv drøftelse på et møde den 11. december blev vedtaget som det grundlag, vi indtil videre vil arbejde videre på. Nedenfor aftrykkes selve kommissioriet. Indledningsbemærkningerne til selve kommissioriet er så centrale, at de også er medtaget.

Kommissorium af 11. december 1993 for forældre-repræsentantskab på Herlufsholm Skole

Udgangspunkt for kommissoriet for forældre-repræsentantskabet er det interessefællesskab, som skolens forældre og skolen har i at få etableret et godt og tillidsfuldt samarbejde om skolen, om fremtidige opgaver, om forhold, der bør belyses, og om problemkomplekser m.m.

Udgangspunktet for arbejdet er yderligere, at de spørgsmål, der i dette forum tages op til debat, er generelle forhold, der har principiel betydning for skolen og for eleverne.

Alle konkrete forhold (herunder også helt specifikke klagesager) skal tages op med de personer, der er tættest på problemet, dvs. lærer, klasselærer, sovesalslærer og – såfremt man ikke får løst problemet dér – rektor.

På forældrerepræsentantskabets normale møder med rektor bør der normalt være et punkt, der giver forældrene mulighed for at fremføre sådanne ovenfor nævnte generelle synspunkter, og et punkt, hvor rektor kan fremlægge planer eller særlige forhold.

#1: Ud over blandt sig at udpege to medlemmer til Herlufsholm Skoles bestyrelse udgør forældrerepræsentantskabet det forum, hvori debatten mellem skolens ledelse og forældrene foregår. Debatten bør såvel indeholde forældrerepræsentanternes opsamlede synspunkter, ønsker, ideer m.m. fra forældrene i klasser, som de repræsenterer, som skolens ledelses synspunkter, ideer, planlægning m.m.

#2: Ved to af de normalt fire årlige møder deltager skolens rektor. Forstanderen kan efter eget ønske deltage i disse møder.

#3: Der udarbejdes referat fra møderne mellem skolens ledelse og forældrerepræsentantskabet. Dette referat er offentligt.

#4: Mødetidspunkterne søges placeret hensigtsmæssigt i forhold til aktiviteter på skolen, og forældrerepræsentanterne bør møde frem.

#5: Forældrerepræsentanterne indkalder klasselærer og forældrene i den klasse, hvor de er valgt, til normalt et møde pr. år. Der indkaldes til mødet helst en måned før og normalt inden den 14. januar. Der udarbejdes referat, der sendes til alle forældrene samt til skolens ledelse.

#6: Forældrerepræsentanterne skøn-

ner selv, om en sag eller et problem er af en sådan karakter, at de øvrige forældre skal høres, eller forældrerepræsentanten selv kontakter lærer, klasselærer, sovesalslærer eller rektor og ad den vej søger at få løst problemet.

#7: Kommissoriet revideres efter behov.

Information

At starte et forældrerepræsentantskab eller i det hele taget at inddrage forældre i skolens hverdag er på Herlufsholm så nyt og spændende for *både* forældre *og* elever og lærere, at det må bringe nogen turbulens med sig. Alle parter skal vænne sig til nye roller – og pludselig bliver nødvendigheden af information mere end utrolig vigtig. Man kan så undre sig over, at det har kunne gå indtil nu uden – men det er en anden historie.

Information har indtil nu gået gennem *Kontakt* – og det har været fint og vil fortsætte – om end det næppe kan være tilstrækkelig information fra ledelse til forældre.

Jeg vil fortsat benytte Kontakt som et organ, hvor jeg kan meddele forældrene noget om holdninger, beslutninger m.m. (jf. mit indlæg i dette nummer om adfærdsregler, frihed og ferie m.m.).

Jeg vil imidlertid også overveje mere regelmæssige skrivelser til forældrene, i stil med mit brev i december måned til forældrene (f.eks. to til tre informationsskrivelser pr. år).

Internt på skolen er der nu indført en ugeavis for alle medarbejdere: lærere, køkken, gods, håndværkere m.m. Denne ugeavis sættes også på den nye opslagstavle for eleverne. Ugeavisen udkommer hver fredag morgen. I støbeskeen er en månedsfolder for eleverne samt en halvårsplan for hele skolen, udarbejdet af skolens administration til erstatning for tremånedersplanen: *Datoer, værd at huske.*

Vi fastholder naturligvis den daglige gode meddelelsesform via morgensangen i Kirken – som vi vil gøre en effektiv indsats for at få alle elever til at komme til.

Det, som præger arbejdet, er den store iver, alle parter lægger for dagen. Og også et ønske om, at det skal gå stærkt. Jeg deler både iveren og lysten til at få sat gang i sagerne – men samtidig siger erfaringen mig, at det er vigtigt, at alle berørte parter får mulighed for at udtale sig, bliver informeret osv. Det betyder, at jeg undertiden må holde lidt igen – forhåbentlig kun til lidt irritation for mine medspillere. Det vigtigste er alles tro på, at der seriøst arbejdes på sagen: at udvikle Herlufsholm.

Overtrædelse af reglementet

Jeg er flere gange blevet spurgt, hvilken politik skolen har vedr. konsekvenser i forbindelse med overtrædelser af skolens reglement.

I virkeligheden mener jeg, at hovedparten af vore elever er så velfungerende og glade for at være her, at det er unødvendigt at opstille alt for rigoristiske regelsæt. Eleverne, der er her på Herlufsholm, har gjort sig klart, at tilværelsen her på skolen nødvendiggør en blanding af indordning og fri udfoldelse med respekt for alles trivsel.

Selvfølgelig vil der så være de få, der ikke kan finde ud af, hvorledes man skal gebærde sig, og det er for dem, at regelsættet og dets konsekvenser skal benyttes for at bringe dem på rette spor. Som jeg har fortalt eleverne, har jeg ingen ændring lavet i den sammenhæng. Overtrædelser af reglementet kan mødes med skriftlig advarsel, hjemsendelse og bortvisning i nævnte rækkefølge – uden at det nødvendigvis sker i den rækkefølge. En overtrædelse kan være så grov, at et eller to trin springes over. Stofmisbrug medfører omgående bortvisning.

Ekstra frihed

Et andet punkt, som har været i både forældres og elevers søgelys, er skolens (og min) holdning vedr. frihed i mellemweekender. Det har også været i mit søgelys! Skolen har den holdning, at elever bliver på skolen i mellemweekender, da det er meningen med disse weekender, at eleverne skal bruge dem til socialt samvær, sport, opgaveløsninger mv.

Det vil derfor normalt være skolens praksis, at tilladelse til frihed kun kan gives i særlige tilfælde og da ved direkte henvendelse fra forældrene til rektor.

Jeg vil indtrængende anmode om, at skoleferierne benyttes til familiernes fællesrejser m.m., og at der ikke bedes om fri til ekstraferier. Det er f.eks. uheldigt, når elever kort efter den lange juleferie tager af sted på ekstraferie, og det kan ikke undgå at påvirke indlæringsprocessen for alle.

Praksis vil i det kommende skoleår blive, at der kun i helt særlige tilfælde vil blive givet fri til ferier uden for de normale ferieperioder.

Skolen ser også meget gerne, at de annoncerede ferieperioder overholdes. Er det af hensyn til en flyafgang nødvendigt at tage en dag eller to fri, er det naturligvis i orden. Det er hensigtsmæssigt, at skolen får det at vide i god tid.

Venlig hilsen
KJ

Sidste nyt – på det pædagogiske område

Skolen har – på et pædagogisk møde den 27. januar – besluttet, at fra og med næste skoleår skal alle klasser i gymnasiet have vyrd fire gange. Det nye er, at der nu gives karakterer første gang omkring oktoberferien – dette som en hjælp til eleverne, men også til forældrene – ofte bosiddende langt fra Danmark. Mere herom i næste nummer af *Kontakt*. ■

Busafgang til rejseweekend.

Herlufsholms omgivelser

Ole M. Jung

Herlufsholm har tidligere haft præg af at udgøre et selvstændigt samfund i lokalområdet. Under dagens forhold er det imidlertid tydeligt, at vi udgør en del af det omgivende miljø – som påvirker os. Og omvendt.

Vi tager forskellige initiativer for på den ene side at kunne beskytte stedets særpræg – og på den anden side at udvise åbenhed i forhold til Næstved og omegn. Et led heri er afholdelse af en koncertrække med offentlig adgang i løbet af foråret og sommeren. Den gamle festsal og Helenhallen udgør rammerne for disse aktiviteter.

Vore ydre omgivelser berøres i løbet af året meget synligt af samspillet med Næstved:

Pinetum og Rådmandshaven

Herlufsholm Pinetum ligger i det nordøstlige hjørne af Rådmandshaven. Pinetum er en nåletræssamling, som blev grundlagt i 1890. En del af træerne er fra pinetets start og altså over 100 år gamle. Og samlingen består blandt andet af fremmede arter, som ellers ikke bruges i Danmark. Området er på 3½ tdr. land og forsynet med vandrestier.

I et samarbejde med Næstved Kommune og Herlufsholm Gods bliver der nu etableret parkeringspladser, og området er tilgængeligt for publikum. Der er således mulighed for en særlig naturoplevelse ved et besøg. Det kan eventuelt kombineres med en vandretur i det fredede skovområde i Rådmandshaven, hvoraf en del udgøres af naturskov.

Hvælvingebroen

Herlufsholm Allé krydser Susåen via Hvælvingebroen, som blev opført for godt 250 år siden. Forstander J.L. Holstein lod broen bygge – smukt og enkelt udført i granit og dengang Danmarks længste bro af sin art.

I nyere tid er broen forsynet med betondæk til ære for nutidens trafik. Dette betondæk skal nu renoveres. En ny overdækning vil blive støbt på stedet. Planen er endvidere at udvide fortovet, men i øvrigt at opretholde cykelsti samt énsporet vej til biler som nu.

Mens arbejdet står på, vil der være mærkbare trafikale gener for besøgende til skolen. Arbejdet planlægges igangsat 15. juli i år og forventes afsluttet 30. november. I den periode vil broen være spærret. Motortrafikken må så finde andre veje, f.eks. gennem byen syd om Rådmandshaven. For cykler og fodgængere er det derimod hensigten at opføre en interimsbro lige syd for Hvælvingebroen.

Planer om omfartsvej

På lidt længere sigt er det planen at etablere en omfartsvej uden om Næstved by. Den syd-vestlige gren heraf forventes igangsat i år. Næste etape er ikke detailplanlagt, men vil måske blive udført om få år – hvis der findes bevillinger til projektet! Denne etape skal forløbe mellem Slagelsevej og Ringstedgade – og efter de foreliggende planer for linieføring gennemskære Herlufsholms landbrugsarealer nord for Friheden og ved Humlebjerg.

Vi forsøger i kontakt med myndighederne at arbejde for en linieføring, som mindst muligt vil skade landskab og skovbrugsdrift. ■

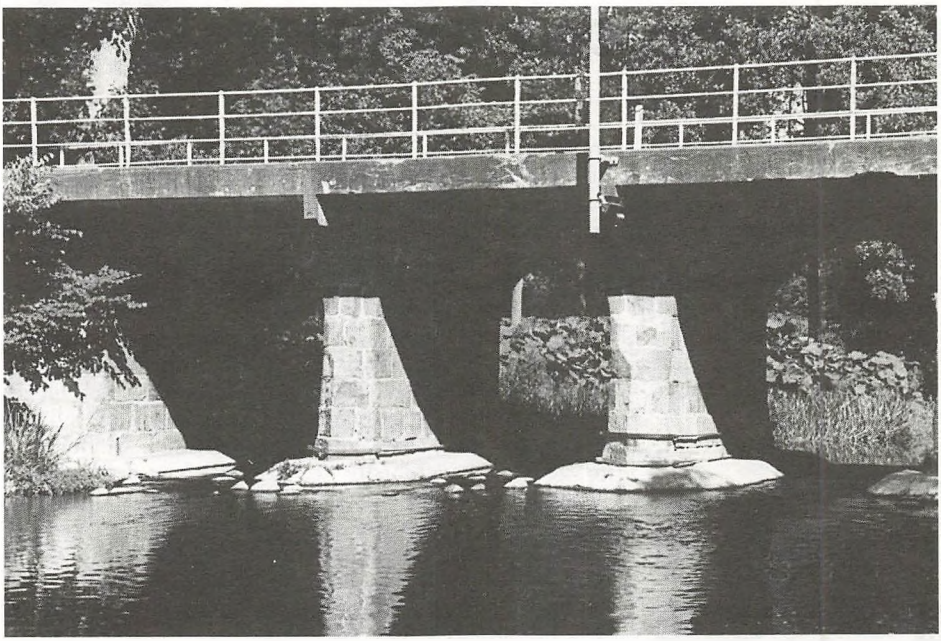

Hvælvingebroen med det medtagne betondæk.

FORÆLDREFORENINGEN

Fra »Foreningen for forældre til disciple på Herlufsholm Skole« har Kontakt modtaget følgende:

Lørdag den 27. november holdt forældreforeningens bestyrelse møde med forstander Søren Haslund-Christensen, rektor Klaus Eusebius Jakobsen samt Frederik Wedell-Wedellsborg.

Efter vedtagelsen af kommissorium/forretningsorden for forældrerepræsentantskabet ser bestyrelsen i forældreforeningen flere af foreningens formål opfyldt. Tilbage står at støtte skolen og medvirke til bevarelse af skolens kultur og traditioner.

Bestyrelsens opfattelse af forældreforeningens ændrede mål vil blive forelagt på næste generalforsamling i april, samtidig med at medlemmerne vil skulle tage stilling til, om Herlufsholm fortsat skal have en forældreforening, og – i givet fald – hvilken rolle den skal spille.

Eventuelle spørgsmål, der ønskes behandlet på generalforsamlingen – som afholdes lørdag den 23. april kl. 16.00 – samt forslag til ændring af vedtægter bedes venligst være formanden, Kaj Waldorff, i hænde senest den 15. marts 1994.

Bestyrelsen

Det er os, der snakker

Jens Krogh-Madsen

Jul og nytår – en dejlig tid er gået, hvor vi har været sammen med familie og venner i en længere periode.

Nu er 1994 begyndt, og det kom vist som et chok for enkelte elever, at skolen begyndte en mandag. Et godt råd: Kik i kalenderen!

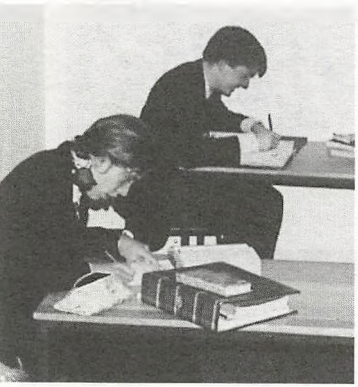

Siden sidst er der som bekendt sket store ting, og det kan man læse om andet steds i bladet. Af lidt mere almindelig ting fra skolens hverdag kan det nævnes, at 3. g skriver deres store skriftlige opgave i perioden 4.2. til 12.2., idet én klasse er forskudt en enkelt dag i forhold til resten. Alle håber naturligvis på et godt resultat.

Det er imidlertid værd at nævne, at ud af de 63 elever i 3. g har hele 35 valgt at skrive i faget historie. Det synes jeg nok bør give anledning til eftertanke, for denne fordeling er meget skæv. Blandt de sidste 28 opgaver er spredningen ret jævn, men det er overraskende, at så få skriver i deres højniveaufag. Det skyldes sikkert, at mange elever føler sig mere trygge ved at skrive en historieopgave, for det har de jo prøvet i 2. g. På den anden side må vi lærere prøve at reklamere lidt bedre for højniveauhold, måske især for sprogfagenes vedkommende; der er så mange sprogligt dygtige elever, at det kan undre, at så få skriver i tysk og fransk. I år er der også ret få, der skriver i dansk, men det kan forklares med, at en af 3. g-klasserne har været udsat for en del lærerskift i løbet af gymnasietiden.

Det er sandsynligt, at dette problem – hvis det er et problem – vil blive diskuteret i lærerrådet til næste år.

★ ★ ★

Som et led i arbejdet med at sætte sig ind i skolens hverdag har rektor Klaus Jakobsen inviteret samtlige faggrupper til en række gensidigt orienterende møder, hvor bl.a. de enkelte fags profil er blevet trukket op, og hvor Klaus Jakobsen har fået lejlighed til at mødes med mindre grupper af lærere. Disse møder er blevet afviklet i tiden før og efter jul, og de er blevet vel modtaget af alle involverede. Ikke alene er rektor blevet informeret om de enkelte fags status, indhold og praksis, men det har også været en god lejlighed for lærerne til at kikke på deres fag fra en lidt anden synsvinkel end den, som de daglige timer kan tilbyde.

★ ★ ★

Som supplement til denne orientering af rektor videreføres de seneste års praksis med et fast møde hver 14. dag for sovesalslærere, rektor og inspektor. Her drøftes store og små sovesalsproblemer,

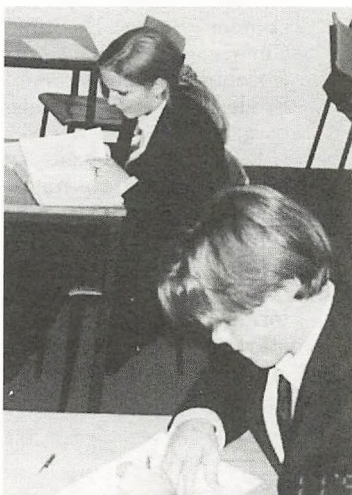

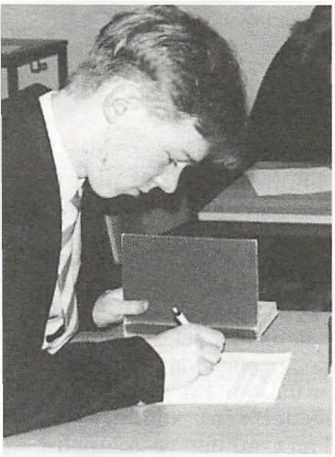

beslutninger tages på en måde, så alle er informeret med det samme.

Derudover har rektor inviteret alle sovesalslærerne med ægtefæller plus inspektor (J. Krogh-Madsen) og sygeplejerske (Mie Sehested) på internatsweekend i årets første rejseweekend. Det er tanken, at hver sovesalslærer fremlægger et eller flere punkter, som vedkommende ønsker diskuteret i kredsen som helhed, og arbejdsformen veksler mellem fælles debatter og gruppearbejder, der sikrer både en grundig gennemarbejdning og en fornuftig beslutningstagen. Derefter udmøntes resultatet i en fælles pædagogisk praksis.

★ ★ ★

Skolen har i november nedsat et pædagogisk udvalg, bestående af Klaus Jakobsen, Jan Jensen, Niels Koefoed, Mads Nielsen og Jens Trandum. Udvalgets kommissorium er at opfange pædagogiske problemstillinger, stille løsningsforslag i konkrete sager og generelt inspirere til en forbedret pædagogisk debat på skolen.

★ ★ ★

Som et led i forsøget på at forbedre kommunikationen udgiver skolen hver fredag et lille nyhedsblad, »Det sker«, hvor store og små begivenheder, der på den ene eller ande måde griber ind i skolens hverdag, er listet. Nyhedsbladet rundsendes lokalt til varmecentral, SUS, tømrerværksted, godskontor, køkken, gartner og lærerne. Eleverne orienteres via opslagstavlen i Hylen.

Det overvejes at ændre formatet på sedlen, »Datoer, værd at huske«, der er en mere langsigtet kalender, således at den får en mere handy karakter. Denne vil blive udleveret til hver enkelt elev/sendt til forældrene. Beslutninger herom er ikke endeligt vedtaget.

★ ★ ★

Sidst, men bestemt ikke mindst: Herlufsholm tilbyder fra næste skoleår piger fra 8. klasse og drenge fra 6. klasse at modtage undervisning som dagelever. Det er rart at kunne sige, at kontoret oplyser, at der er fin interesse for dette initiativ. På indeværende tidspunkt er det naturligvis umuligt at sige noget endeligt om, hvordan det ender. Rektor drager omsorg for, at antallet af dagelever i grundskolen bliver fornuftigt i forhold til kostelever, dvs. at Herlufsholm stadig grundliggende fremstår som en kostskole.

■

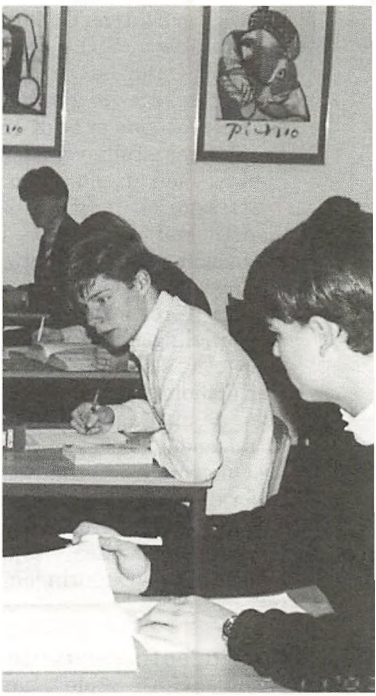

Kontingent for skoleåret 94/95

Ole M. Jung

Bestyrelsen for Herlufsholm har fastsat elevkontingentet for skoleåret 1994/95. Normalkontingentet er for kostelever kr. 52.000 pr. år (kr. 13.000 pr. kvartal) og for dagelever kr. 10.800 pr. år (kr. 2.700 pr. kvartal.).

I forhold til sammenlignelige danske og udenlandske skoler er kontingentet fortsat moderat, ligesom der findes forskellige støttemuligheder – både offentlige og private.

De *offentlige* støttemuligheder er Statens Uddannelsesstøtte (SU), Friplads- og Opholdsstøtte.

SU kan søges af gymnasiets elever, som er fyldt 18 år. Skolens studievejleder hjælper med ansøgningen.

Statsstøtten til fripladstilskud for elever i gymnasiet og opholdsstøtte for elever i grundskolen administreres af to eksterne fordelingsudvalg, men ansøgning skal indgives til Herlufsholm, som også fordeler de modtagne tilskud. Vi udsender i løbet af foråret nærmere information til forældrene herom.

Den *private* støtte via Herlufsholm ydes som nedsættelse af kontingentet.

Kontingentnedsættelse

Herlufsholm Skole har visse muligheder for at finansiere kontingentnedsættelser, dels via offentlige tilskud, dels via tilskud fra en række fonde og legater. Bevilling af kontingentnedsættelse vil normalt kun ske efter maksimal anvendelse af offentlige støttemuligheder – og kun efter skriftlig ansøgning. Ansøgningsfristen er 1. juni 1994.

Kontingentnedsættelse ydes som søskenderabat og efter konkret behovsvurdering.

For *søskende,* som på samme tid er elever på skolen, kan der fastsættes et særligt søskendekontingent. For første barn betales fuldt kontingent, mens efterfølgende søskende kan opnå en kontingentreduktion på 35% af normalkontingentet.

For søskende, der allerede går på skolen, sker der ingen ændringer. For børn optaget senest august 1993 anvendes fortsat det regelsæt, som var gældende pr. august 1993, indtil barnet forlader skolen. Bemærk dog, at der fortsat skal foreligge ansøgning hvert år, og at forudsætningerne for kontingentnedsættelse fortsat skal være til stede. Eksempelvis bortfalder søskendemoderationen, når den ene af de to søskende forlader skolen.

Behovsbestemt nedsættelse af kontingentet kan bevilges efter en konkret, individuel vurdering af det økonomiske behov og den pågældende elevs situation. En sådan fastsættelse af kontingentet kan eventuelt også supplere søskenderabatten.

Betaling af kontingent og evt. udlæg

For hver elev oprettes en konto i bogholderiet, hvor det økonomiske mellemværende mellem hjem og skole opgøres. Kontingentet betales kvartalsvist forud. Sammen med kontingentet betales eventuelle udlæg, som er ført på elevens konto (primært for kostelever), og der opkræves et skønnet beløb til dækning af udlæg for det kommende kvartal.

Foruden udlæg, som administereres via skolen, har mange elever egen konto i et pengeinstitut, hvortil forældrene overfører et dispositionsbeløb til elevens køb af forskellige fornødenheder. Herlufsholm hjælper gerne med at formidle kontakt til vort pengeinstitut – Bikuben – for oprettelse af en sådan konto. ■

En herlovianer på Hebron Academy, Maine

Christina I. Møller, 2. ax

»Fem uger i USA« – det lyder som en drøm, og for mig gik denne drøm i opfyldelse!

Det var første gang, at man prøvede en elevudveksling mellem Hebron Academy i staten Maine og Herlufsholm. Meningen var, at man ville fremme international forståelse.

Hebron Academy er ligesom Herlufsholm en kostskole, men ikke så stor, da den kun har ca. 180 elever, hvoraf ca. 80 elever er dagelever. Der var derfor kun to »dormetories« – en til drengene og en til pigerne – det var ikke tilladt at prøve at gå på visit hos drengene og omvendt. Disse »dormetories« fungerede stort set som vores, dog ikke med faste sengetider, og man sov på hver sit værelse.

Hver dag startede med »morning meeting« i skolens kapel, hvor der blev fortalt om generelle ting, givet beskeder – både fra læreres og elevers side – og så fem minutters underholdning af en eller anden art. Efter dette møde startede skolelektionerne, som kørte i ét stræk til kl. 14^{45}, dog med spisepause på én time, hvor der var stort tag-selv-bord med alt, hvad hjertet begærede – lige fra salatbord til amerikanske chokolate-chip-cookies. Alle lærere deltog i alle måltider – også morgenbordet! Som elev følte man, at lærerne ønskede at være tæt på elevernes dagligdag og bekymrede sig om ens velbefindende. Bordene var åbne inden for et bestemt tidsrum, hvor man så kunne spise, når man havde lyst – uden faste pladser!

Undervisningsformen lignede på mange måder den danske, bortset fra, at man hver dag havde de samme fag, hvilket betød, at man på et år kun kunne have mindst fire, højst seks forskellige fag. Hver uge havde man prøve i de enkelte fag.

Skolen lagde stor vægt på sport og tilbød derfor mange forskellige sportsaktiviteter, som skiftede fra årstid til årstid. Det var f.eks. tennis, soccer, field-hockey, svømning (skolen havde egen svømmehal), basketball, football, skiløb osv. Det krævedes, at man valgte sig ind på en sport for hvert semester.

Lærerne gjorde meget for at engagere os og

opmuntre os, så alle nød den daglige motion fra kl. 15 til 17^{30}. Selv hver weekend blev der dyrket sport, hvor der var turneringer mod andre skoler.

Hvad lavede vi så i fritiden? Ja, ud over sporten var der ikke megen fritid, da vi så havde lektielæsning fra 19^{30} til 21^{30}, men til de frie stunder var der et student-centre på skolen, hvor der var billard, bordtennis, skolens radio, fjernsyn og et cafeteria, hvor man kunne få den daglige hamburger og milk-shake!

Skolen var et lille samfund i sig selv, da selve byen Hebron kun bestod af skolens bygninger og lærernes boliger. Jeg var så heldig også at komme ud og bo hos tre forskellige amerikanske familier, og det var en lige stor positiv oplevelse hver gang. De var alle meget åbne, og man følte hurtigt, at man var en del af familien.

Jeg vil nu sige, at hele mit ophold nok var præget af denne følelse. Det bevirkede også, at det var med en lille tåre, at jeg vendte hjem mod Danmark efter fem uger. Det var for mig en fantastisk oplevelse, som jeg aldrig vil glemme, og jeg håber og regner også med, at Herlufsholm vil fortsætte med denne udveksling, for det er altid dejligt at komme ud og opleve nye steder og møde nye mennesker – det giver ikke alene en større viden om mennesker, men også en hel masse inspiration og et andet syn på verden. ■

Sådan oplevede Jens Hage ('67) en krisesituation på Sus i sin skoletid. At Hage blev kureret og også kunstnerisk kom »i bedring« kan man forvisse sig om ved at studere hans professionelle bidrag som tegner ved Berlingeren (– se endvidere side 34-35).

Set og sket *Redaktion Vagn Andersen*

10.klasserne i Rom

Lørdag den 20. november 1993 kl. 8^{00} om morgenen drog vi så endelig af sted. Vi var utrolig trætte, for vi havde været tidligt oppe, men også spændte på, hvordan vores uge skulle gå. Togrejsen var nok det værste, den tog 25 timer, og jeg må da nok erkende, at det kan være meget sjovt og hyggeligt at køre i tog, men efter 25 timer ønsker man virkelig at komme ud i luften igen.

Vi havde ikke ret langt til hotellet – »heldigvis« – for jeg tror, at da vi endelig ankom til Rom, var vi rimelig trætte af at slæbe vores bagage frem og tilbage.

Det eneste, Njor og fru Njor snakkede om hele tiden, var, at vi skulle passe på vores penge. Og hvem fik så stjålet sin taske med alle vores returbilletter, 5 minutter efter vi ankom til hotellet? Det gjorde ingen andre end fru Njor. Vi var meget nervøse for ikke at få tasken tilbage og brugte stort set hele dagen på at diskutere, hvad vi skulle gøre ved problemet, men der var ikke meget at gøre, og tasken og billetterne dukkede heller aldrig op.

Vores værelser var rimelige med bad og en seng til hver. For dem, må jeg nok sige, vi fik brug for. Allerede mandag morgen blev den første syg og var faktisk syg hele ugen. Hun kom på hospitalet, men vendte dog hjem allerede nogle timer senere. Men hun nåede faktisk at smitte os alle sammen mere eller mindre, men efter 2 dage, hvor vi stort set kun havde været optaget af sygdom og de stjålne billetter, besluttede vi at se lyst på tingene og få noget ud af resten af turen.

Og vi fik da også set en masse; blandt andet Den spanske Trappe, som vi opholdt os meget på, efter vi havde været der første gang. Peterskirken, hvor vi faktisk også opnåede at være to gange, nemlig den første dag, vi var der, men da hørte vi kun paven tale, og så blev vi tillige plask-

Det kan være meget trættende ...

at være turist ...

våde af det, for det øsede ned. Og så en anden dag, hvor vi også var oppe i kuplen oven på Peterskirken og kigge ud over hele byen. Det var et utrolig flot syn, men gud, hvor var der mange trapper, og de sløveste tog elevator. Vi så mange andre bygninger. Blandt andet Colosseum, mange andre kirker og store bygninger og en hel masse af det rigtig gamle Rom.

Vi var også på strøgtur, men det gjorde vi ikke fælles. Vi fik f.eks. fri nogle eftermiddage, og så kunne man jo selv bestemme, om man ville tage hen og sove, gå i byen eller måske se Peterskirken igen. Og så spiste vi selvfølgelig så meget pizza, at de stod os ud af ørerne, og tirsdag aften fik vi lov til at gå på diskotek.

Fredag den 26. november 1993 gik turen så hjem til lille Danmark igen. Det var nogle meget trætte, men glade elever, der vendte hjem den aften. Men jeg er da sikker på, at vi alle kan blive enige om, at det var en god tur. ■

... men 10.-klasserne fandt åndehullerne.

Fra efterårets Blebal.

SET OG SKET

Klapjagt

På klapjagten blev der skudt 307 stykker vildt, og dermed blev rekorden slået. Der blev skudt 1 sneppe, 6 ænder, 19 harer og 281 fasaner, og da det var en fasanjagt, må det betragtes som flot.

Blandt gæsterne var bestyrelsesmedlemmerne Frantz Bernstorff, Michael Rosenørn-Lehn og tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, der fik en del opmærksomhed fra klapperne, idet nogle stykker er meget politisk interesserede, Blandt gæsterne var også Michael Wedell-Wedellsborg og en del andre skytter, der var mere end dygtige på denne jagt.

I år var klapperne også meget tilfredse, især da de nye fandt ud af, at man måtte komme ureglementeret til middagsbordet, og det vakte begejstring hos mange. I år fik vi heldigvis gule ærter, så vi blev alle mætte.

Om eftermiddagen blev der set en hel del exceptionel skydning. Blandt andet på den sidste sål, hvor en af skytterne stod og ladede sit gevær, da der kom en fasan flyvende bag ved ham. Jægeren havde opdaget fuglen, men det havde hans søn, der var klapper, også. Han (undertegnede) gjorde sin far opmærksom på fasanen på en højlydt måde, og inden længe var fasanen død. Alt i alt var det en vellykket klapjagt, og vi tjente 60 kroner hver, så jeg vil kalde det en meget vellykket og udbytterig jagt for både skytter og klappere.

Peter Bernstorff, 8. b

Vildtaften

I år havde vi en hyggelig vildtaften som altid. Vi mødtes alle i spisesalen til den traditionelle fasan og rødvin – stemningen var i top.

Som fællesarrangement havde vi den efterhånden kendte stand-up-comedian, Casper Christensen, som enten morede eller forargede folk. Det var nemt at se de forskellige reaktioner efter forestillingen, for der var mange opfattelser om det, han sagde. Med i sit show havde han på sin vis både relevante, men bestemt også provokerende og ret »onde« indslag, fortalt som vittigheder, historier eller karrikaturer. Disse ofte samfundsprovokerende indslag er, hvad en stand-up-comedian står for, og ærlig talt er det, hvad folk som oftest morer sig ved – tænk på diverse tv-serier.

Personlig mener jeg, det var en oplevelse at være live sammen en person, der formår at improvisere i en hel time ud fra, hvad folk gerne vil høre om. Et ganske anderledes, flot og bestemt meget morsomt show, som mange gerne vil se igen. Tak til Casper Christensen.

Lauritz Jørgensen, 3. s

Tirsdag den 12. oktober
2. g-holdet i samfundsfag, højt niveau, overværer Næstved kommunes byrådsmøde, hvor der foretages 2. behandling af kommunens budget. Dette var specielt interessant på baggrund af det kommende kommunalvalg.

Torsdag den 14. oktober
Som opfølgning på byrådsmødet havde vi fået byrådsmedlem fra SF, Per Boserup, til i en dobbelttime at kommentere mødet samt forklare, hvorledes det kommunalpolitiske arbejde foregår. Dette blev fulgt op af en række spørgsmål.

Torsdag den 28. oktober
1. y og 1. s på historieekskursion til Roskilde med Hans Hansen og Mogens Melchiorsen.

Formiddag på besøg i Vikingeskibshallen, hvor vi om bord på modellen af handelsskibet fik fortalt om vikingernes sejlads. Endvidere så vi filmen om optagningen af vragresterne fra Skuldelev.

De medbragte madpakker blev spist i museets cafeteria.

Om eftermiddagen drejde det sig om »Vikingerne i Rusland«, en særudstilling på Roskilde museum.

★ ★ ★

10. klasse har været i den obligatoriske *erhvervspraktik* i januar måned. Opholdene er tilrettelagt og formidlet af skolevejleder Jørgen Løwe. I februar følges praktikken op gennem studie- og erhvervsvejledning på skolen.

★ ★ ★

På Storstrøms Amts Uddannelsesmesse i Næstvedhallerne i november havde Herlufsholm en stand, bemandet med lærere og elever under ledelse af skolevejleder Jørgen Løwe. Pjecer og diasshow samt »les Lanciers« (live! ved en gruppe elever) udgjorde en del af arrangementet.

★ ★ ★

I november optog TV-2 et indslag fra skolen til brug i Dan Rachlins talkshow, »De'r Dans«.

★ ★ ★

Koreansk tv, MUNHWA Broadcasting Corporation, besøgte i december skolen for at skildre Herlufsholm i en serie om World Famous Schools. I løbet af to skuddage lykkedes det holdet at karakterisere skolens elever som »ivrige dyrkere af de faste traditioner, uden at disse virkede stive og hæmmende. En typisk dansk blanding af frigjorthed og fornemmelse for bestemte roller« (fri oversættelse af koreanske undertekster!).

★ ★ ★

I januar har skolevejledere fra Næstvedskolerne været inviteret til oriente-

ring inden for murene. Der blev over et lettere traktement lejlighed til en pædagogisk diskussion med Herlufsholm-lærere om fælles problemer.

★ ★ ★

Udenrigsministeriets blad, *Kureren,* besøgte i januar skolen med henblik på en artikel om skole- og uddannelsesmuligheder for ansattes børn – et direkte indtryk af kostskoletilværelsen fik bladet ved samtaler med nuværende diple.

★ ★ ★

For ansøgere til 1. g er de traditionelle orienteringsmøder med elevdeltagelse i den daglige undervisning afviklet i begyndelsen af februar. Tilsvarende orientering for ansøgere til klasserne i grundskolen afholdes senere. I den anledning er udarbejdet en ny brochure: »Dagelev i grundskolen«.

★ ★ ★

Pædagogisk udvalg inviterede torsdag den 21. januar til pædagogisk gå-hjemmøde, hvor chefpsykolog Jørn Beckmann talte om »Kostskolen og forældrerollen«. I den følgende weekend afholdt sovesalslærerne internatsmøde, hvor samme emne plus en række mere specifikke temaer blev taget op.

★ ★ ★

Som forberedelse til 3. ax's studietur til Israel har klassen haft besøg af Amia Gissin fra den israelske ambassade (17. januar) og dagen efter af overrabbiner Bent Lexner.

★ ★ ★

Bent Zwergius har som led i årskursus i engelsk på Danmarks Lærerhøjskole deltaget i studierejse til Englang.

★ ★ ★

27. januar deltager elever fra Herlufsholm i Georg Mohr-matematikkonkurrencen. ■

En oplagt Kim Sjögren gøgler.

Trolledag med Kim Sjögren og Mads Winding

Kim Sjögren på violin, smukt ledsaget af Mads Winding på bas, gav skolen en værdig underholdning på Trolledag og glædede Herlufsholm med flot udførte numre.

Der blev bl.a. spillet samba, jazz og gammeldags »pop« af Bach, som blev spillet på inciterende vis, der holdt gæsterne og eleverne tryllebundne i den lille time, koncerten varede. Koncerten foregik i Helenhallen, hvor der var fuldt hus.

Kim Sjögren, på violin, og Mads Winding, på bas, var et godt kompagniskab, som, ud over at spille smukt, forlenede opførelsen med en utrolig humor.

Det var en dejlig oplevelse, som eleverne havde glæde af og satte pris på.

Anne-Sophie Foghsgaard
1. s

Ondt i maven eller i sjælen?

– samtale på Sus

Mads Nielsen

Når forældre første gang »afleverer« deres barn på kostskolen, følges en rutine omkring en række praktiske forhold som vaccinationspapirer, tøj, adresser etc. Besøget på Sus, hvor man forvisser sig om, at beredskabet er i orden, når ens barn bliver sygt – det bliver derimod *aldrig* rutine.

For Mie Sehested, skolens erfarne sygeplejerske og ansvarlige leder af infirmeriet, Sus (sygehus i herloviansk sammentrækning), er jobbet mildt sagt opslugende. Heldigvis er hun ikke alene om driften af de små 20 senge; en meget erfaren hushjælp samt skolens læge, Jørgen Larsen (fast træffetid to gange om ugen og ellers som tilkaldemulighed) tager deres del af slæbet. Og så er Mie så heldig at kunne trække på sin mand, læge Leif Sehested, som særlig »reservelæge«. Leif kan tilmed tolke det særlige herlovianske sygdomsbillede, om noget sådant skulle findes, da han selv har gået på skolen.

Den mørke januardag, hvor Kontakt opsøger Sus, er de ti senge belagt med diple, der lider under efterveer af influenza-epidemien (som toppede i november måned med propfyldte gange og mange patienter indlagt derhjemme). Mens Susstatistikken fra sidste skoleår studeres, ordner Mie et akut tilfælde af »noget i øjet« – og da vi har sat os til rette på Susgangen (mellem reoler, fulde af tegneserier, bøger, spil og anden sjælelig medicin), falder talen snart på problemerne *bag* statistikken med den nøgterne opgørelse af »ondt i halsen« og »ondt i maven«.

– *Har det sidste eventuelt noget at gøre med trivsel, stress og psykiske konflikter?*

– Ja, og uden at bryde noget tavshedsløfte kan jeg godt sige, at der i dag hos børn og unge, også her på skolen, er en ret stor forekomst af psykiske problemer. Vi registrerer flere i dag end tidligere. Det skyldes måske, at børn og unge er mere parate til at komme med disse problemer, og måske at vi på skolen er blevet mere opmærksomme på dem og derfor prøver at yde støtte og hjælp.

– *Hvis du skulle beskrive nogle af de årsager til problemerne, du møder, er der da nogle, som specielt må tilskrives kostskolemiljøet?*

– Primært må de unges psykiske problemer ses i forbindelse med puberteten. Det er *svært* for mange at blive voksen og finde sin identitet. Selvfølgelig kan hårdt skolearbejde også for nogle være så belastende, at de kan blive »sløje« og trænger til et fristed, til at regenerere. Men de problemer, vi har sværest ved at afhælpe, er dem, der opstår i forhold til det derhjemme – det kan være skilsmissesituationer, hjemve, søskendejalousi osv. Selve det at komme hjemmefra kan af nogle føles som en udrangering, der kan resultere i hjemve og ensomhedsfølelse. Og selv, hvor en familiekonflikt derved bringes på afstand, kan barnet ikke kun trives med lettelsen, men udvikler måske samtidig en uberettiget skyldfølelse.

– *Oplever du også, at unge kommer herover, fordi de er stødt imod »systemet«, skolens regler, eller kammeraternes?*

– Ja, det sker naturligvis – ikke mindst i tilfælde, hvor hjemmets opdragelse helt har forsømt at sætte grænser og normer op for barnet. Den form for frihed bliver til en enorm belastning for barnet.

– *Og hvad kan du så gøre for at hjælpe?*

– Ofte skal jeg bare lytte

og snakke. Men tit er jeg jo sammen med en lærer, mest sovesalslærer, om kendskabet til elevens problemer. Og hvis ikke vores lokale netværk på skolen kan bruges effektivt, foreslår jeg måske at trække på professionel bistand hos en psykolog. Hjælp i sådanne tilfælde skal altid ydes med megen takt og diskretion. Og psykologbistand aftales aldrig, uden at forældrene har bifaldet det. Et positivt aspekt af psykologens hjælp er, at den ydes i en ligeværdig samtale på tomandshånd – og at han kan tage sig den nødvendige tid.

– *Hvordan er den generelle holdning til psykologbistand? Det er jo ikke noget, som Herlufsholm har sat i så faste rammer som visse andre skoler?*

– Psykologer bliver i stigende grad accepteret som en professionel del af behandlingssystemet. Vel kan en del forældre stejle ved tanken om, at psykologhjælp til *deres* barn måske vil involvere, at de selv inddrages i samtalen og får deres rolle kritisk belyst. Og desuden har ikke alle psykologiske holdninger sat sig meget positive spor. Men på den anden side ved mange, også blandt vore unge, at det kan være et sundhedstegn at nå til den klare erkendelse, af et psykisk problem: så forstår man, at der er fornuft i at søge hjælp hos en erfaren, kyndig og uddannet behandler.

Alle psykologer har jo f.eks. erfaring med de tidstypiske problemer som »den tykke dreng« og »den tynde pige« med farlig spisevægring. Og i sådanne tilfælde er selv en relativt høj timebetaling på 200 kr. en særdeles god investering i barnets fremtid. ■

Folk og fæ

Red. Jørgen Hvidtfelt

En institution takker af

Den 31. december 1993 gik administrativ inspektor Bjarne Normann Jørgensen af på grund af alder, og dermed blev skolen en højt elsket lærer fattigere.

Dette kan måske lyde lidt overdrevet og klichépræget, men de, der overværede, hvordan diplene tog afsked med Normann den sidste skoledag ved at stå med små dannebrogsflag i én lang række fra kirken over til skolen, vil føle, at der er dækning for ordene.

Normann blev ansat på Herlufsholm 1/8 1959. Gennem mange år styrede han og hans hustru, Ragnhild, Lassengården på den facon, der blev kendetegnende for Normann: Venligt, interesseret og humoristisk, men også med den nødvendige fasthed. Måske var det her, begrebet »Normanndask« blev introduceret, og typisk for hele forholdet mellem Normann og diplene er det, at det efterhånden nærmest blev betragtet som eftertragtelsesværdigt at få et »Normanndask«. Som Forstanderen udtrykte det ved afskedsreceptionen for Normann: »Eleverne vidste, at der i hvert fald var én, der levende tog del i deres færden – også når de trådte ved siden af.«

Også inden for sporten var Normann de første mange år en af de drivende kræfter. Især redskabsgymnastikken og fodbolden havde hans store interesse, og som ungt »føl« hos Normann i

Normanns triumftog!

idrætstimerne, hvor jeg dannede par med Levinsen, kunne jeg ikke undgå at bemærke den entusiasme, han lagde i hele træningsarbejdet. Det var da også i de år, at Herlufsholm både inden for atletik (der vistnok primært var Levinsens domæne), gymnastik og fodbold fejrede triumfer, som vi de senere år har haft svært ved at leve op til.

Efter årene på Lassengården blev Ragnhild Normann »damen«, dvs. sygeplejerske på SUS, mens Normann overtog jobbet som administrativ inspektor, et job, der foruden den daglige administration af hverdagen og kontakt med eleverne også indebar bl.a. afviklingen af skolens mange fester. Det er et job, der kan være vanskeligt, da man ofte skal balancere mellem ledelse og kolleger. Men det er vel næsten overflødigt at sige, at Normann var i stand til at få begge parters fulde tillid. Alle kunne naturligvis ærgre sig over et lidt uheldigt skema eller nogle vagttimer, der kom på tværs, men alle vidste også, at tildelingen var sket objektivt og uden personlige præferencer, og det er noget, der har stor betydning for klimaet på den arbejdsplads, som skolen også er.

Og som administrativ inspektor kunne Normann først og fremmest opretholde og endda udbygge

den kontakt med diplene, han havde haft som sovesalslærer. Skulle man have fri, skulle man til læge/tandlæge mv. – eller havde man blot behov for at snakke et øjeblik: Normanns kontor blev stille og roligt skolens centrum.

34½ år på Herlufsholm blev det til, og mange er de diple, der med glæde kan tænke tilbage på deres tid med Normann. Vi, der fortsætter på skolen, ønsker Bjarne og Raghild et godt og langt otium med børn, børnebørn og tid til de rejser, der er blevet en del af deres liv. ■

Kolleger og elever, skolens ledelse og alle praktiske funktioner sagde Normann tak for samarbejdet.

Lektor Carsten Levinsen

Mindeord

Lektor Carsten Levinsen virkede som sovesalslærer for 6. klasse i 21 år og desuden som cand.mag. i historie og idræt i hele 33 år på Herlufsholm – til han gik af i 1989. Ved hans død, 74 år gammel den 7. november 1993, var mindet om ham og hans indsats på Herlufsholm stadig særdeles levende blandt de voksne på skolen. Det var derfor en stor forsamling af venner, kolleger og gamle elever, der samledes med familien Levinsen i kirken og til en mindesammenkomst i festsalen torsdag den 11. november.

En del af de nuværende diple har gennem ældre søskende eller fædre hørt myterne om »Ping«. Han var ungdommelig og utrættelig som lærer ved sit udadvendte virke som organisator af idrætsstævner og var på den måde sammen med sine sportsfolk Herlufsholms gode gesandter. Sammen med »Mor Karen« gjorde han som sovesalslærer en indsats, hvis spor stadig ses i kostskolens praksis i dag: de var med til at gøre specielt indskolingen af yngste klasse til en særlig udfordring, der forpligtede både sovesalslærer og præfekter. I rækken af pædagoger har Carsten Levinsen med sin originale og musiske personlighed været et stærkt led i den kæde af voksne, der støtter diplene; ikke ved at læne sig op ad principper, teorier eller strenge regelsæt, men fordi hans personlige eksempel og udstråling udgjorde en inspiration, som både støttede og udfordrede. Et altid nærværende holdepunkt i diplenes hverdag og for Herlufsholm en engageret og loyal medarbejder. Æret være mindet om Carsten Levinsen.

MN

Nyt om elevrådets arbejde

Gennem det sidste år har skolen været præget af en periode med rektorskifte, forstanderskifte osv. Dette har præget elevrådets arbejde, da vi mener, at mange af forslagene sander til et led eller to højere oppe end selve elevrådet.

På nuværende tidspunkt er vi ved at finde ud af, hvordan vi får bedre kontakt med de forskellige instanser på skolen: fællesudvalg, pædagogisk råd, kostudvalg, forældrerepræsentanterne, bestyrelse, direktionskontorer etc.

Trolledag havde elevrådet møde med alle forældrerepræsentanterne (og to af forældrene inviterede bestyrelsesmedlemmer). Det var et utrolig vellykket møde, set fra elevrådets synspunkt, hvor vi bl.a. diskuterede de forskellige »kommunikationsproblemer», vi mener, der er i vejen for et mere produktivt arbejde. Vi fremlagde også en række ting, der er blevet diskuteret flere gange på elevrådsmøderne, såsom en revision af beklædningsreglementet, ændring af søndagsrytmen og en anmodning om, at de enkelte klassers elever kunne få lov at være til stede under deres »egne« forældremøder.

De tilstedeværende forældrerepræsentanter var utroligt imødekommende, blandt andet gav de os forskellige ideer til, hvordan elevrådet bedre kunne manifestere sig på skolen. Disse forslag har allerede nu været behandlet i elevrådet, og vi arbejder nu med at udfærdige en temaliste og nedskrive et kommissorium.

På nuværende tidspunkt arbejder vi på at få et foredrag om det at være udsendt i det tidligere Jugoslavien. Vi forsøger også at få startet vor egen skoleradio, der gerne skulle i gang hurtigst muligt. Der diskuteres, hvorvidt der er basis for en genskabelse af den tidligere søndagsfilmklub; der foregår i øjeblikket et rundspørge i klasserne.

Elevrådet kæmper stadig en »hård« kamp for at få ophængt gardiner i pigernes omklædningsrum.

Til skolens ros skal det bemærkes, at samtlige drengegårde nu har fået installeret de længe ventede vaskemaskiner og tørretumblere på lige fod med pigerne.

Elevrådet

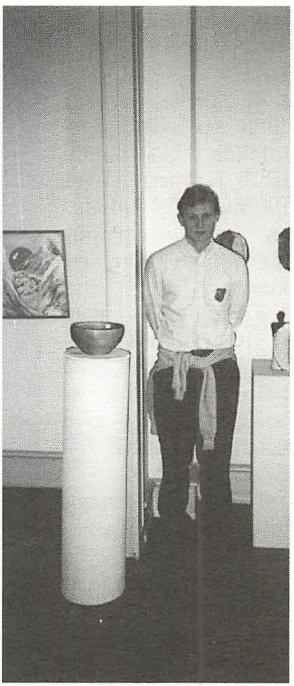

Amatørudstilling

Steffen Saltofte, 9. b, deltog i Næstved Kunstforenings amatørudstilling i januar måned. På udstillingen i lokalerne i den tidligere amtsgård fik Steffen optaget en smukt drejet træskål. ■

Astronomi

Louis Nielsen

Herlufsholm Astronomiklub, HAK

Den 29. november 1993 stiftedes Herlufsholm Astronomi Klub, forkortet HAK. På mødet dannedes en initiativgruppe med fem medlemmer.

Formålet med HAK er at give eleverne på Herlufsholm mulighed for at beskæftige sig med astronomi som fritidsaktivitet.

Det først ordinære møde blev holdt den 19. januar 1994. På dette møde var emnet: »Kosmologiske teorier«. Undertegnede talte om »Big Bang-teorien« og »Steady State-teorien«. Næste mødes emne er: Solforskning.

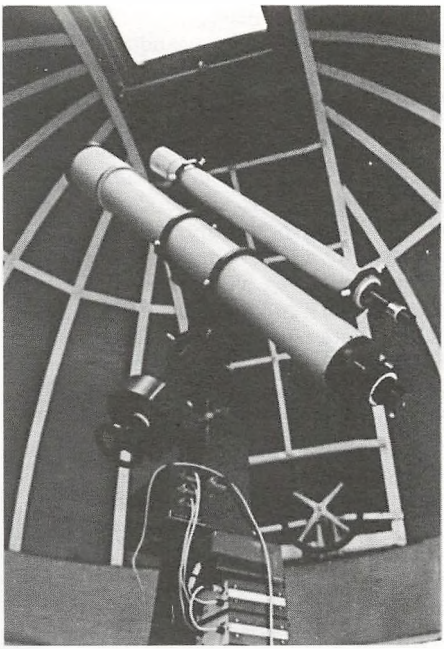

Skolens kikkerter

Den astronomiske kikkert blev opfundet af den hollandske brillemager Hans Lippershey i 1608. I 1609 konstruerede Galileo Galilei (1542-1642) en kikkert, der forstørrede 30 gange. Så vidt det vides, var Galilei den første, der rettede en kikkert mod himmelen. Med sin kikkert opdagede Galilei månekraterne, Jupiters fire største måner og venusfaserne.

I 1930 blev en kombineret gymnastik- og badebygning indviet. I forbindelse med badebygningen blev der opført et pumpetårn, hvorfra der leveredes åvand til badningen. Oven på dette tårn opførtes i 1931 et astronomisk observatorium, og skolen indkøbte en stor linsekikkert, der er bygget omkring 1834 i München, og som oprindelig var indkøbt af den astronomiinteresserede ejer af Gjorslev Gods på Sjælland. Observatorium med bygninger blev nedrevet sidst i 1960'erne.

Herefter blev kikkerten og den dertil hørende observationskuppel installeret i toppen af skolens gamle vandtårn fra 1911. I 1982 blev den gamle kikkert taget ned, og der blev installeret en ny, bygget af firmaet Astromekanik ved E. Persson i Aalborg.

I dag må man anse denne kikkert for at være forældet, da der er kommet mange meget mere brugervenlige kikkerter på markedet, nogle computerstyrede og med tilknyttet database, der indeholder data fra flere tusinde himmelobjekter. Ligesom med computerteknikken foregår der også en hastig udvikling på dette område.

Desværre er de vejrlige forhold her i landet ikke særlig gunstige for observationer, så det er ret sjældent, at klart vejr falder sammen med noget interessant på himmelen. Her i Danmark ville et radioteleskop være mere nyttigt, thi det kan »se« igennem skyerne. ■

Grundskoleidræt

Jacob Normann

Som det vil fremgå af de kommende spalter har vi igen i år haft mange hold »i ilden«. Sportsglæden og iveren efter at konkurrere med andre skoler/hold er stor hos eleverne. Ud over de senere omtalte stævner har vi deltaget i et volleyballstævne i Næstved med bådet et pigehold og et drengehold.

Ser vi lidt fremad, skal vi i den næste tid deltage i amtsturneringen i håndbold. Hvis der bliver tid til det, arrangeres et grundskolemesterskab i badminton. Endelig skal vi søndag den 8. maj til vort årlige besøg på Tokai, hvor vi skal dyste i basketball, tennis, volleyball og fodbold.

Basketstævne i Næstved

Baskettræningen for grundskolen har i år været ledet af Sammy Sieck (2. g), og det har han haft stor succes med. Resultatet kunne måles ved amtsturneringen den 24/11. Vores hold, som består af relativt små spillere, skulle i den første kamp op mod nogle granvoksne 10.klasser fra Karrebæk Skole. På trods af størrelsesforskellen vandt drengene kampen med 17-12. Det var specielt den gode organisering af holdet, kombineret med fightervilje, der gjorde udslaget. I næste runde var modstanderen Lille Næstved Skole, og igen trak vores spillere det længste strå. Holdet var nu nået til semifinalen, men her var overmagten dog for stor. Det blev til et stor nederlag til endnu et Karrebæk-hold. Men stor ros til vores spillere for en god indsats. Holdet bestod af følgende spillere fra 9. klasse: Steffen Saltofte, Marc Bring, Zenn Jørgensen, David Jørgensen, David Mouyal, Michael Frahm, Andreas Weber, Martin Oesten, Malthe Bach og endelig holdets stjerne, Lars-Petter Syversen.

Svømmestævne på Tokai

For tredje gang deltog vi i det årlige svømmestævne på Tokai. Stævnet var det hidtil største med over 200 deltagere, fordelt på fire skoler. Der blev kæmpet i to klasser: Junior – elever fra 8. og 9. klasse – og Senior – elever fra 10. klasse og gymnasiet. Et af dagens højdepunkter var mødet mellem vores egen Jens Skov Jensen og Tokais Nobuaki Watanabe. Jens S. havde vundet alle dyster de to foregående år, men denne gang var Nobuaki den stærkeste. Jens S. har dog lovet at tage revanche næste år. Der var mange andre flotte præstationer den dag. Elisabeth Hansen og Didi Unsgaard – begge fra 8. klasse – vandt stort set alt, hvad de stillede op i. Det samme gjaldt for Niels F. Skov Jensen (ja, det er lillebror), som endda som afslutning på dagen kunne modtage en pokal på juniorholdets vegne som bevis på, at de havde vundet deres række. I seniorrækken var der gode præstationer af Michael Antonsen, Sammy Sieck og Ida Engel. Det rakte desværre kun til en tredjeplads. Vi mistede mange points på pigesiden, idet opbakningen her var under al kritik. Det bliver bedre til næste år, hvor vi gerne skal have seniorpokalen med til Herlufsholm. Den er nemlig skænket af os selv, og der blev kæmpet om den for første gang i 1993.

Atletik

Som bekendt har vi ingen 6. og 7. klasse for øjeblikket. Det mærker vi nu også på atletikfronten, da resultaterne ikke er de samme som i »gamle dage«. Tidligere lå vi altid

i spidsen eller vandt de årlige amtsmesterskaber. Ved dette års mesterskaber på Herlufsholm Stadion blev drengene nr. 9. ud af 10 hold, og pigerne blev nr. 6 ud af 8 hold. Det er svært at opbygge elevernes atletikfærdigheder i løbet af kun to årgange. Ofte er der mange nye 9.klasser, og de kan af gode grunde ikke lære teknikken i spydkast og højdespring på kun tre uger.

Alligevel var der højdepunkter i dette års konkurrence. Christina Lopez (10. klasse) blev nr. 2 i kuglestød med et stød på 9,17 m. Den flotteste præstation stod Naja Christensen (10.) for, da hun blev amtsmester i højdespring efter en meget spændende duel med et spring på 1,45 m. Naja er en meget dygtig sportspige, så det var velfortjent, at det blev netop hende, som stod for det største lyspunkt.

Fodbold

Tirsdag den 31/8 deltog grundskoleholdet i amtsmesterskabet på Herlufsholm Stadion. Vi spillede mod tre Næstvedskoler med to sejre (3-0 og 4-1) og et nederlag (0-4) som resultat. Målene blev scoret af Mads Skjoldby 4, Morten Meinfeldt 2 og Henrik Ejlerskov 1.

Fredag den 3/9 mødte holdet Skolen på Hindholm i Ekstra Bladets fodboldturnering. Både spillere og træner var meget spændte på denne kamp, idet vi for en gangs skyld havde en chance for at gå videre. Kampen blev vundet med 4-0 på mål af Steffen Saltofte 2 og Reda El'Kheloufi 2. Efter kampen blev Mads Skjuldby udråbt til Herlufsholms bedste spiller og modtog derfor fidusbamsen.

I anden runde af turneringen mødte vi Sct. Jørgens Skole fra Næstved. Spillerne kæmpede flot, men måtte se sig slået med 0-4. I denne kamp viste Kristian Schjer flot målmandsspil, derfor blev han også indehaver af en fidusbamse.

Endelig skal det nævnes, at vi deltog med fire hold (tre drengehold og ét pigehold) i en indendørsfodboldturnering på Gunslevholm Idrætsefterskole. Bedste placering var en 7.plads blandt 10 deltagere.

Grundskoleholdet i fodbold

Øverst: J. Normann, Mads Skjoldby, Mikkel Ørnum, S. Saltofte, H. Ejlerskov, Roman Tsurkan, Sean Jensen.
Nederst: Henrik Briand, Zenn Jørgensen, Morten Meinfelt, Kristian Scher, Christian Dam, Reda El-Kheloufi, Michael Frahm.

Grundskole-mesterskabet i indendørs fodbold

Søndag den 12/12 var Helenhallen rammen om årets grundskolemesterskab i indendørs fodbold. Turneringen kaldes også »lagkageturneringen«, idet de to bedst placerede hold modtager en flot lagkage, kreeret af vores eget køkken. Der deltog 9 hold i turneringen, hvor der blev spillet med handicap, dvs. at formodede svagere hold fik et antal mål i forskud. Det enlige pigehold, som deltog, benyttede sig af dette og kæmpede sig flot frem til semifinalen. Her mødte de 10. klasse, som efter en hæsblæsende kamp vandt med 10-9. 10. klasse startede ellers dagen med kun to mand, senere nåede de op på tre. Den anden semifinale stod mellem 8. a og 9. a. Førstnævnte løb af med sejren (5-4). Så var der ellers lagt op til en velspillet finale, idet begge hold bestod af teknikere. 8. a lagde stærkt ud og førte 3-1, men resultatet efter ordinær spilletid var 4-4. I omkampen var 10. klasse de mindst nervøse, og de kunne trække sig tilbage som grundskolemestre med en samlet sejr på 6-4. ■

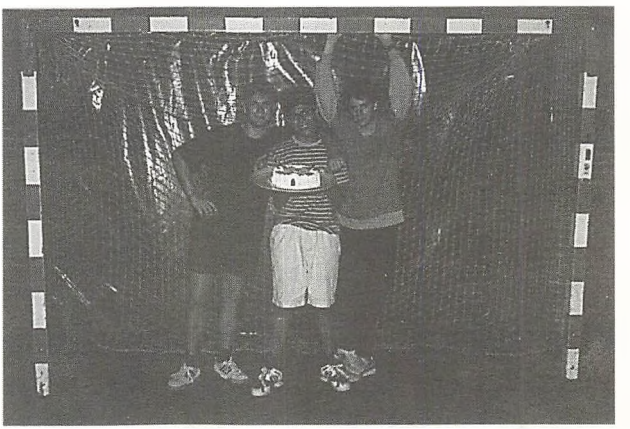

Grundskole-mestrene i indendørs fodbold

Mads Skjoldby, Rda El-Kheloufi, Peter Amdrup.

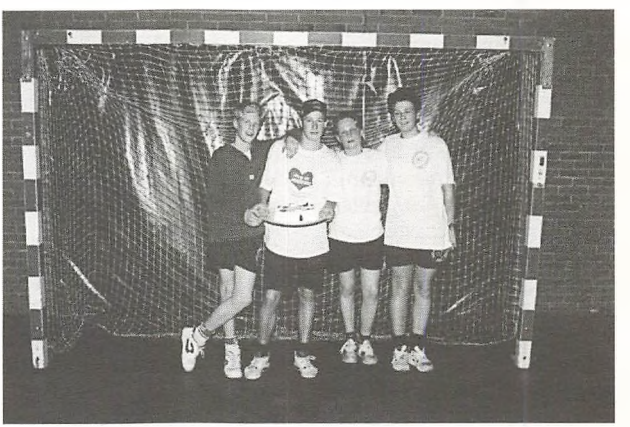

Nr. 2 ved grundskole-mesterskabet

Christian Dam, Kristian Schjer, Henrik Briand, Thue E. Skak.

Pigefodbold

Da forårets fodboldkampe nærmer sig, må det være på sin plads at præsentere en flok elever, der har ydet en stor præstation på diverse fodboldbaner i de forgangne efterårsmåneder. På trods af manglende favoritværdighed har de kæmpet en heroisk kamp gang på gang. Sejre er det ikke blevet til, men oftest har de ydet en indsats langt over den forventede.

Kort sagt: Herlufsholm Skoles *Pigefodboldhold.* I kan se dem på billedet. Jeg håber, tilskuerne vil støtte dem aktivt ved de næste hjemmekampe. *O.P.*

Volleyball

I december 1993 deltog Herlufsholm ved regionsmesterskaberne for 3. g's piger og drenge i Vordingborg. Efter mange gode kampe måtte vi erkende, at vi ikke var gode nok til at gå videre til mellemrunden. For de fleste idrætsgrenes vedkommende må vi se i øjnene, at mangelen på klubspillere giver os en svag udgangsposition, specielt i 3. g.

PS. Skolemesterskaberne i volleyball afvikles i februar '94, og badminton søndag den 10. april '94.

O.P.

Gymnasie-fodbold

Der er i år særdeles stor interesse for at spille fodbold på Herlufsholm. Desværre kan vi ikke omsætte engagement og spilleglæde til sejre i kostskoleturneringen. Ikke ét point er det blevet til i de tre udekampe mod Haslev, Stenhus og Sorø.

Derimod vandt vi årets første Røper-P-kamp mod Sorø (2-1), og vi har således gode muligheder for til foråret at sikre os en aktie i pokalen for fjerde år i træk. *Anker Nielsen*

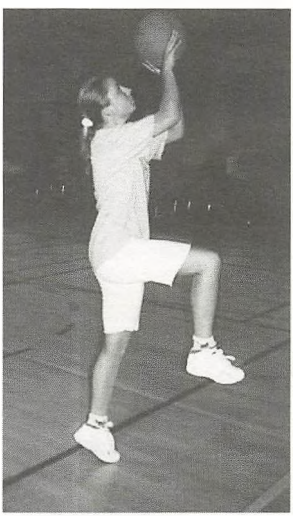

Camilla Mancke
– under stævne på Tokai.

Cabaret

Birgitte Richard Hansen, 3. cz

Den første sne var allerede faldet, og luften var kold og bidende, men i Helenhallen var der efter lang tids forberedelse og spænding gjort klar til den årlige 2. g-komedie.

2. g havde dette år valgt at opføre et meget utraditionelt stykke: »Cabaret«. De fleste vil sikkert straks forbinde det med stykket af samme navn, og der var da også taget udgangsideer og temaer fra dette. Valget af skuespillet virkede ved første indtryk en smule vovet, måske endda uoverskueligt, men det må siges, at 2. g formåede at leve helt op til forventningerne.

Stykket blev åbnet af konferencieren, alias Sammy Sieck, der bød alle velkommen med opbakning af 12 letpåklædte kabaretpiger. Så var stilen lagt. Næsten hele stykket var præget af sang og dansende cancan-piger, der satte stemningen i top og gjorde det alt andet end kedeligt. Denne ubekymrede verden var at finde i natklubben Kit-Kat, hvor Sally Bowles, spillet af Mette Remmen, lever af at synge – tilsyneladende uden en eneste sorg i verden, bortset fra hendes hidtil noget vaklende kærlighedsliv, der medfører konstant uvished om hendes adresse. Hun er dog en letsindig kvinde og inkarneret optimist, så dette er ikke, hvad hun bryder sit hoved med.

Samtidig med Kit-Kats evige fest træffer vi Harald Collet i rollen som den endnu ret »grønne« forfatter, Cliff Bradshaw. Han har netop taget toget til Berlin, hvor han håber at kunne finde inspiration og ideer til en ny bog. Eventyret for Cliff starter allerede i toget, hvor han møder nazisten Ernst Ludwig (Michael Antonsen), som skaffer Cliff et

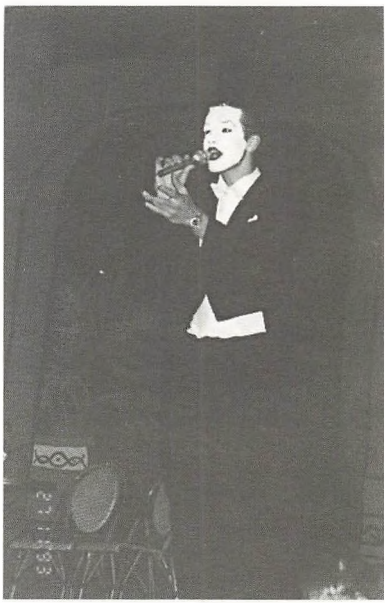

værelse hos gammeljomfruen, Frau Schneider, og som han i øvrigt aftaler at give engelsktimer. Frau Schneider, spillet af Eva Barløse, er som sagt stadig ugift, hvilket volder hende en hel del kvaler. Hendes modsætning findes i figuren Fräulein Kost, som Catherine Cax fremfører på en så overbevisende billig og vulgær måde, at der umuligt kan herske nogen tvivl om hendes »erhverv« som prostitueret.

Cliff falder hurtigt til i Berlin, og han tilbringer de fleste aftener i Kit-Kat-klubben, delvis på grund af dennes isolation fra tyskernes samfundspolitiske situation, nazismens udbredelse, og delvis på grund af Sally, som han forelsker sig i.

På dette tidspunkt i stykket er det ikke kun de to meget flot spillede hovedpersoner, Sally og Cliff, der optager opmærksomheden. Frau Schneider formår også at blive et »blikfang«, idet hun indleder et forhold med den jødiske grønthandler (Benjamin Grand Hansen), der fremtræder som en nærmest »tragikomisk« figur, idet han ønsker et liv med en kvinde, som dog åbenbart ikke nødvendigvis er hans livs kærlighed, men som »bare« kan gøre ham til en ægtefælle. Schultz og Frau Schneider arrangerer en forlovelsesfest, der afholdes i Kit-Kat-klubben.

Cliff vender samme aften tilbage fra udlandet. Han er tidligere blevet overtalt af Ernst til at smugle varer til Berlin for at tjene penge til dagen og vejen, da det ikke just går fremad med hans bog. På dette tidspunkt gives der for første gang stærkt udtryk for nazismen, da Ernst som nazist ikke føler sig velkommen blandt en samling mennesker, der enten vælger ikke at tage stilling til nazismen og dens konsekvenser, er imod nazismen eller, som Schultz, er jøde.

Samme aften fortæller Sally Cliff, at hun er gravid, og får den tilbagemelding, som de fleste kvinder frygter: *chok!* Cliff får dog mandet sig op til at spille henrykt over dette, men i baghovedet undrer alle sig dog over, om dette er sandt.

Her kommer en af de mest imponerende og bedste passager i stykket: Kost opfordrer Ernst til at synge en sang, og snart stemmer gæsterne og

kabaretpigerne i Kit-Kat-klubben i på den nazistiske fællessang, som Ernst påbegyndte. Her får man både et klart indtryk af konferencierens »rolle«, idet han vælger at forblive upartisk, men karrikerer alle andre, samt Cliff og hans kritiske holdning over for nationalsocialisterne.

Stykket var langt fra som den traditionelle amerikanske lovestory – tværtimod! Sally fortæller Cliff, at hun har fået en abort, hvorefter Cliff prøver at få

Sally med til England for at begynde på en frisk, men da dette mislykkes vælger han derimod at rejse alene. Frau Schneider ser ikke mere til Schultz, der nu vender tilbage til sit ensformige og kedelige liv som grønthandler.

Alt i alt var stykket af imponerende karakter. Særligt må Mette Remmen, Eva Barløse, Harald Collet og Sammy Sieck tildeles en stor del af æren pga. deres særdeles flotte præstationer både som skuespillere og sangere. Samtidig må 2. g også roses for deres evne til at stå frem som »individer«, der forstod at skille sig ud fra mængden ved at tillægge stykket ekstra karakter ved enten at bidrage på trommer, som William, og violin, som Kirsten, eller ved at vise deres sangtalent(?).

Bag kulisserne, som dette år var meget flotte, har der selvfølgelig også været uundværlige folk, som har medvirket til at få skuespillet til at fungere, og disse skal der også lyde en stor tak til. Det samme til Suzanne Strange, der håndterede jobbet som instruktør på en virkelig professionel og beundringsværdig måde.

3. g's job er dog ikke at forglemme: Traditionen tro markerede 3. g sig dette år i form af en masse gavmilde nisser og en enkelt nissemand, der delte gaver og pebernødder ud til store og små. Derved opnåedes formålet, og 2. g var ikke centrum *hele* aftenen.

Skuespillet efterfulgtes i den gamle festsal af bal, der også var meget vellykket. 3. g takker 2. g for en dejlig og mindeværdig aften. ■

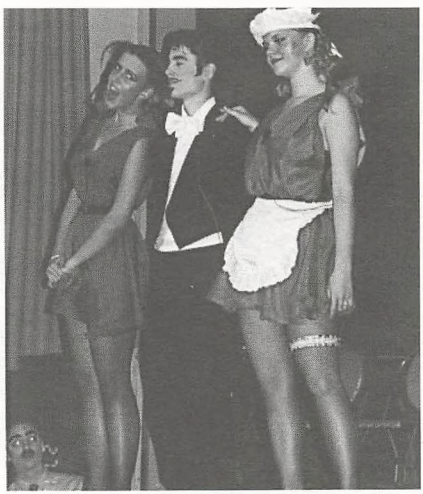

ANTAL SKOLEDAGE 1993/94: GYMNASIET: 199 - GRUNDSKOLEN: 201

Karaktergivning: ti. 12. okt. grundskolen
to. 14. okt. møde grundsk.
ti. 30. nov. 1.g
to. 02. dec. møde 1.g
ti. 07. dec. grundskolen
to. 09. dec. møde grundsk.
ti. 14. dec. 2. + 3.g
to. 16. dec. møde 2. + 3.g
ma. 14. mar. grundskolen
ti. 15. mar. 1.-3.g
on. 16. mar. møde grundsk.
to. 17. mar. møde 1.-3.g

Årskarakterer:

1993/94

Juli	August	September	Oktober	November	December	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni
T 1	S 1	O 1	F 1	M 1 44	O 1	L 1 Nytår	Ti 1 5	Ti 1 9	F 1 Langfredag	S 1	O 1
F 2	M 2 31	T 2	L 2	Ti 2	T 2 MINS-	S 2	O 2 3.g	O 2	L 2	M 2 18	T 2
L 3	Ti 3 IND-	F 3	S 3	O 3	F 3 PRØ-	M 3 1	T 3 STØR-	T 3	S 3 Påskedag	Ti 3	F 3
S 4	O 4 SKO-	L 4	M 4 40	T 4	L 4 VER	Ti 4	F 4 RE	F 4	M 4 2. påskedag	O 4 3.g	L 4
M 5 27	T 5 LINGS	S 5	Ti 5	F 5	S 5	O 5	L 5 SKR.	L 5	Ti 5 14	T 5	S 5 Grundlovsd.
Ti 6	F 6 UGE	M 6 36	O 6	L 6	M 6 49	T 6	S 6 OPGAVE	S 6	O 6	F 6	M 6 23
O 7	L 7	Ti 7	T 7	S 7	Ti 7	F 7	M 7 6	M 7 10	T 7	L 7	Ti 7
T 8	S 8	O 8	F 8	M 8 45	O 8	L 8	Ti 8 ORIENT.	Ti 8 TER-	F 8	S 8	O 8
F 9	M 9 STA 32	T 9	L 9	Ti 9	T 9	S 9	O 9 1.g	O 9 MINS-	L 9	M 9 19	T 9
L 10	Ti 10	F 10	S 10	O 10 VILDT	F 10	M 10 2	T 10 REJSE	T 10 PRØ-	S 10	Ti 10	F 10
S 11	O 11	L 11	M 11 41	T 11	L 11	Ti 11	F 11 UGE	F 11 VER	M 11 15	O 11 1.g	L 11 TRANSL.
M 12 28	T 12	S 12	Ti 12	F 12	S 12	O 12	L 12	L 12 GØYE	Ti 12	T 12 Kr. himmelf.	S 12
Ti 13	F 13	M 13 37	O 13	L 13	M 13 50	T 13	S 13 Fastelavn	S 13	O 13	F 13	M 13 24
O 14	L 14	Ti 14	T 14	S 14	Ti 14	F 14 TROLL	M 14 7	M 14 11	T 14	L 14	Ti 14
T 15	S 15	O 15	F 15	M 15 46	O 15	L 15	Ti 15	Ti 15	F 15	S 15	O 15 DIM.
F 16	M 16 33	T 16	L 16	Ti 16	T 16	S 16	O 16	O 16	L 16	M 16 20	T 16
L 17	Ti 17	F 17	S 17	O 17	F 17 KOST	M 17 3	T 17	T 17	S 17	Ti 17 DANSK-	F 17
S 18	O 18	L 18	M 18 42	T 18	L 18 KIRKE	Ti 18	F 18	F 18	M 18 16	O 18 OPGAVE	L 18
M 19 29	T 19	S 19	Ti 19	F 19	S 19	O 19	L 19	L 19	Ti 19	T 19	S 19
Ti 20	F 20	M 20 38	O 20	L 20	M 20 51	T 20	S 20	S 20	O 20	F 20 2.g	M 20 25
O 21	L 21	Ti 21	T 21	S 21	Ti 21	F 21	M 21 8	M 21 12	T 21	L 21	Ti 21
T 22	S 22	O 22	F 22	M 22 47	O 22	L 22	Ti 22	Ti 22	F 22	S 22 Pinsedag	O 22
F 23	M 23 34	T 23	L 23	Ti 23	T 23	S 23	O 23	O 23	L 23 KONCE	M 23 2. pinsedag	T 23
L 24	Ti 24	F 24	S 24	O 24	F 24	M 24 4	T 24	T 24	S 24 BAL	Ti 24 21	F 24
S 25	O 25	L 25	M 25 43	T 25	L 25 Juledag	Ti 25	F 25 MASKE	F 25	M 25 17	O 25	L 25
M 26 30	T 26 Sommertid slutter	S 26	Ti 26	F 26	S 26 2. juledag	O 26	L 26 BAL	L 26	Ti 26	T 26	S 26
Ti 27	F 27	M 27 39	O 27	L 27 KOMEDI	M 27 52	T 27	S 27	S 27 Sommertid begynder/ Palmesøndag	O 27	F 27	M 27 26
O 28	L 28 FUGLE	Ti 28	T 28	S 28	Ti 28	F 28	M 28	M 28 13	T 28	L 28	Ti 28
T 29	S 29	O 29	F 29	M 29 48	O 29	L 29		Ti 29	F 29 Bededag	S 29	O 29
F 30	M 30 35	T 30	L 30 BLEBAL	Ti 30 TER-	T 30	S 30		O 30	L 30	M 30 22	T 30
L 31	Ti 31		S 31		F 31	M 31		T 31 Skærtorsdag		Ti 31	

Uge 31 Indskolingsuge 1.g
ma. 09. aug. Diplene kommer
lø. 28. aug. Fugleskydning
lø. 30. okt. Blebal

on. 10. nov. Vildtaften
lø. 27. nov. Komediebal
ma. 29. nov. Stiftelsen 858 år
lø. 11. dec. forældremøde 1.g
lø. 18. dec. Busafgang 13.00
fr. 14. jan. Trolledag/Trollebal
lø. 15. jan. Forældremøde 2.g + 6.-8. kl.

lø. 29. jan. Forældremøde 9.-10. kl.
lø. 12. mar. Gøyebal
sø. 27. mar. Konfirmation
lø. 23. apr. Koncertbal
ma. 23. maj Skolen 429 år
lø. 11. jun. Translokation
on. 15. jun. Dimission

lø. 26. febr. MASKEBA

KONTAKT HERLUFSHOLM

Skolens kontor

53 72 60 97 – Fax 55 77 14 85
Rektor Klaus Eusebius Jakobsen (privat 53 72 07 08)
Lektor Krogh-Madsen, adm. inspektor
Lektor Jørgen Hvidtfelt, økon. inspektor
Overlærer Jan Jensen,
afd. inspektor, grundskolen
Sekretær Eva Bardram

Direktionskontoret

53 72 01 01 – Fax 53 73 60 02

Skolens øvrige telefoner

Studievejlederkontoret: 55 77 01 66 + 35
Lærerværelset: 53 73 97 73
Sygehus: Sygeplejerske Anne-Marie Sehested 53 72 03 45
Køkken: Økonoma Susanne Andersen 53 72 04 83
Linnedstuen: Oldfrue Margot Jensen 53 72 43 05
Varmecentral og værksted: 53 72 72 79

Sovesalene

Vuen: Overlærer Jacob Normann 53 72 10 98
Egmontgården: Overlærer Jan Jensen 53 72 03 71
Skolebygningens vestre sovesal: Overlærer Bent Illum 53 72 76 13
Skolebygningens østre sovesal: Overlærer Jørgen Løwe 53 72 00 20
Lassengården: Lektor Niels Ulrichsen 53 72 04 30
Museumsbygningen, 1. sal: Adjunkt Niels C. Kofoed 53 72 32 66
Museumsbygningen, 2. sal: Adjunkt Suzanne Strange 53 72 04 98
Birgitte Gøyegården: Adjunkt Nils Aarsø 53 72 26 13
Pernille Gøyegården: Adjunkt Susanne Geisler 53 72 01 30

Privattelefoner

Gymoverlærer Vagn Andersen..... 53 73 41 37
Lektor Lars Bardram 53 72 91 05
Lektor Hans-Jørn Bentzen 53 59 41 18
Overlærer Poul Bentzen..... 53 78 22 27
Lektor Bjørn Christensen 53 73 84 65
Lektor Anna Sofie Hansen..... 53 79 72 10
Lektor Hans Hansen 53 72 86 31
Adjunkt Kurt Heller..... 53 73 56 63
Lektor Sv. Krarup-Christensen 55 81 71 77
Lektor Jens Krogh-Madsen 53 72 61 18
Lektor Jørgen Larsen..... 53 61 38 77
Overlærer Bjarne Levin 55 54 74 46

Adjunkt Mogens Melchiorsen 53 73 58 36
Lektor Erik Anker Nielsen 53 72 81 08
Lektor Jørgen Hvidtfelt 53 73 06 50
Fax 53 73 18 50
Lektor Louis Nielsen..... 53 73 54 35
Lektor Mads Nielsen 53 72 45 33
Overlærer Benny Njor..... 55 54 78 58
Lektor Kr. Olsen 53 72 62 32
Lektor Marianne Olsen..... 53 72 62 32
Lektor Ole Pedersen..... 53 75 66 65
Lektor Jens Trandum..... 53 72 71 28
Overlærer Bent Zwergius 53 80 09 20

Møntelefoner

Helenhallen..... 53 72 91 48
Egmontgården 53 72 46 22
Skolebygningen 53 73 53 87
Lassengården..... 53 72 63 47
Birgitte Gøyegården..... 55 77 00 36

Pernille Gøyegården..... 53 72 00 96
Mygningen 53 72 66 30
Skolebygningen, Vest 53 72 09 46
Klosterbygningen*..... 53 72 14 70

* Automatisk telefonsvarer, hvor forældre kan indtale besked til kosteleverne.

npc tryk a/s · 53 72 44 00